

Situační a výhledová zpráva

LEN A KONOPÍ

Pěstitelské plochy přadného lnu se zvyšují jen pomalu

Zájem o lněné vlákno trvá

Linka na zpracování konopného vlákna uvedena do provozu



2003

Červen

Vydává Ministerstvo zemědělství České republiky

Odbor rostlinné výroby MZe ČR

Odpovědný odborný redaktor:

Ing. Marie Tošovská, CSc. MZe ČR

Bc. Irena Buchtová MZe ČR

Ředitelka odboru:

Ing. Helena Macková MZe ČR

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Agritec s.r.o. Šumperk – Temenice

ATOK – Asociace Textilního – Oděvního – Kožedělného průmyslu

Český statistický úřad Praha

FAOStat Database – statistická databáze FAO

Lnářské tírenské a textilní podniky České republiky

Lnářský svaz České republiky

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky

Vlas Berichten (Odborný časopis belgického lnářského svazu)

SZIF ČR, Praha

ÚKZÚZ Praha

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem zpracovatelům podkladů.

Marketingový rok je pro přadný len stanoven od 1. 7. do 30. 6. následujícího roku. V souvislosti se zaváděním terminologie běžně užívané v EU, je v této situační zprávě používán termín „krátké vlákno“, který je širším pojmem než dosud užívaný termín „koudel“.

OBSAH

Úvod	1
Souhrn	1
Zásahy státu u komodit len a konopí	3
Výroba přadných vláken ve světě	5
Pěstování přadných rostlin v EU	6
Pěstování lnu přadného v ČR	17
Tírenské zpracování lnu v ČR	25
Požadavky textilního průmyslu a bilance produkce a užití vlákna	26
Cenový vývoj	27
Zahraniční obchod	28
Pěstování lnu olejného v ČR	31
Pěstování konopí setého v ČR	34
Výsledky vyjednávání o podmínkách přístupu ČR k EU pro len a konopí	35

ÚVOD

Předkládaná Situační a výhledová zpráva Len a konopí navazuje na zprávu vydanou v červnu roku 2002. Kromě přadného lnu se pro úplnost stručně zabývá také lnem olejným a konopím.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na Zemědělských agenturách MZe, na pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství. Dále vycházejí jako příloha periodika Agrospoj a jsou rovněž k dispozici na internetové adrese: <http://www.mze.cz/publikace>.

SOUHRN

Podle Lnářského svazu ČR bylo v roce 2002 sklizeno z 5 694 ha celkem 15 271 t roseného stonku při průměrném výnosu 2,73 t/ha. Průběh setí a vegetace byl bez výraznějších problémů. Dobrý průběh sklizně však v jejím závěru ovlivnily ve středních a jižních Čechách silné deště a záplavy. Vcelku je tato sezóna hodnocena jako dobrá s odhadovaným 13,7% podílem dlouhého vlákna ze stonku.

V roce 2003 se předpokládá, že bude ze 6 tis. ha sklizeno kolem 20 tis. t přadného lnu, ze kterých bude vyrobeno asi 2 – 2,4 tis. t dlouhého vlákna. Z toho vyplývá, že nelze očekávat výrazné zvýšení soběstačnosti ve lněném vláknu, protože k naplnění poptávky zpracovatelského průmyslu by měla plocha přadného lnu dosahovat cca 15 tis. ha. Nedostatečná domácí produkce vynikne i ze srovnání s kapacitou tíren, která představuje v ČR 56 tis. t rosených stonků ročně.

Po vyčerpání zásob z předchozích let se v zemích EU v roce 2002 projevila na trhu se lněným vláknem převaha poptávky nad nabídkou, což se promítlo do nárůstu cen. Tato situace měla vliv i na ceny v ČR. Cena dlouhého vlákna se z počátku roku zvýšila na 68 Kč/kg a v závěru roku 2002 se ustálila na průměru 62 Kč/kg. Podle statistiky Lnářského svazu se cena roseného stonku ze sklizně roku 2002 vlivem kvality zvýšila z 2 546 Kč/t v roce 2001 na 4 218 Kč/t.

Vzhledem k nízké domácí produkci je pro zajištění suroviny zpracovatelskému průmyslu nutné dovážet značné množství lněného vlákna. ČR má uzavřeny s mnoha zeměmi (např. EU, CEFTA, ESVO a dalšími) preferenční dohody, zvýhodňující vzájemný obchod se lnem, lněnými surovinami a semenem lnu. V roce 2002 bylo do ČR dovezeno celkem 7 412 t lnu a lněných surovin, což je v porovnání s předchozím rokem nárůst o 32 %. Naproti tomu vývoz poklesl oproti roku 2001 téměř o 36 % na objem 2 219,7 t.

Plochy lnu olejného v ČR kolísají v závislosti na stabilitě a koncepčním řešení zemědělské výroby. V roce 2002 představovala sklizňová plocha 2 548 ha s produkcí 3 337 t semene při průměrném výnosu 1,35 t/ha. Předpokládá se, že se v roce 2003 sklizňová plocha lnu olejného zvýší zhruba na 4,5 tis. ha. Zahraniční obchod se lněným semenem je v dlouhodobém horizontu aktivní. V roce 2002 dosáhl dovoz lněného semene objemu 376 t a vývoz 2,2 tis. t, přičemž téměř 70 % směřovalo do Polska.

Pěstování konopí setého na produkci jednotného vlákna pro technické užití přechází v ČR do fáze provozního ověřování. Sklizňová plocha technického konopí v roce 2001 činila 29 ha, v roce 2002 bylo oseto nejméně 91 ha a v roce 2003 se předpokládá osevňovací plocha 115 ha.

U lněných a konopných surovin převažuje v současné době na českém trhu poptávka nad nabídkou. Je tedy vhodné věnovat zvýšenou pozornost možnostem jejího pokrytí navýšením tuzemské nabídky.

SUMMARY (FLAX AND HEMP)

Based on the data from the Flax Union of the Czech Republic, 15,271 tonnes of retted straws were harvested at 5,694 ha, with the average yield of 2.73 tonnes per hectare in 2002. No bigger problems were reported during the sowing and vegetation. A good course of the harvest was however affected by heavy rains and floods in Central and Southern Bohemia. In general, this season is assessed to be good with the estimated 13.7% share of a straw long fibre.

In 2003, it is assumed that approximately 20 thousand tonnes of fibre flax will be harvested at 6 thousand ha, from which approximately 2 – 2.4 thousand tonnes of long fibre will be produced. It follows from this assumption that a higher increase of self-sufficiency in flax fibres cannot be expected because the area of the fibre flax should amount approximately to 15 thousand ha in order to meet the demand of the processing industry. An insufficient domestic production can also be seen if compared to the capacity of sorting facilities amounting to 56 thousand tonnes of retted straws annually.

After the stock of the preceding years have been run out, the demand predominated over the offer on the flax fibre market in the EU countries in 2002, which resulted in a price increase. This situation had also an impact on prices in the Czech Republic. In the beginning of the year, the long fibre price grew to 68 CZK/kg and it stabilized at the average of 62 CZK/kg at the end of 2002. Based on the statistics of the Flax Union, the retted straw price of the 2002 harvest grew from 2,546 CZK per tonne in 2001 to 4,218 CZK per tonne in 2002 due to its quality.

With regard to a low domestic production, it is necessary to import an extensive amount of flax fibres in order to ensure this raw material for the processing industry. The Czech Republic has made preferential arrangements with many countries (e.g. EU, CEFTA, EFTA and others), which arrangements favour the mutual trade in flax, flax raw material and flax seed. In 2002, 7,412 tonnes of flax and flax raw material were imported to the Czech Republic in 2002, which means an increase by 32 % in comparison with the preceding year. But on the other hand, the export decreased almost by 36 % to 2,219.7 tonnes in comparison with 2001.

The areas of the oil flax vary depending on the stability and a conceptual solution of the agricultural production in the Czech Republic. In 2002, the harvest area was 2,548 ha with the production of 3,337 tonnes of the seed, with the average yield of 1.35 tonnes per hectare. It is assumed that the oil flax harvest area will grow approximately to 4.5 thousand ha in 2003. In a long term, the flax seed foreign trade is active. In 2002, 376 tonnes of flax seed were imported and 2.2 thousand tonnes were exported, while almost 70 per cent were exported to Poland.

The cultivation of hemp grown for standard fibre for technical purposes is getting to the operational verification phase in the Czech Republic. The technical hemp harvest area was 29 ha in 2001, at least 91 ha were seeded in 2002 and the crop area of 115 ha is expected in 2003.

Currently, the demand for flax and hemp raw materials outweighs the offer on the Czech market. Thus, it is appropriate to pay a greater attention to possibilities how to meet the demand through a domestic offer increase.

ZÁSAHY STÁTU U KOMODIT LEN A KONOPÍ

1. Celní opatření

Pro rok 2003 je v platnosti nařízení vlády č. 534/2002 Sb. (celní sazebník), které stanovuje celní sazby na dovoz zboží do ČR v roce 2003 a podmínky pro jejich uplatnění.

V roce 2003 byly bezcelní smluvní dovozní kvóty, otevřené všem zemím, pro len surový a len lámaný nebo třený zrušeny.

Přehled celních sazeb při dovozu lněných komodit do ČR v roce 2003

Kód celního sazebníku	Název	Sazba cla v %		Preference
		Všeobec.	Smluvní	EU, ESVO, CEFTA, LV, EE, LT, IL, TR
5301 1000	Len surový nebo máčený	12,0	10,0	bez cla
5301 2100	Len lámaný nebo třený	12,0	10,0	bez cla
5301 2900	Len vochlovaný	0,0	0,0	-
5301 3010	Koudel	0,0	0,0	-
5301 3090	Lněný odpad	0,0	0,0	-

Pramen: Nařízení vlády č. 534/2002 Sb.

Dne 1. 5. 2003 nabylo účinnosti nařízení vlády č. 117/2003 Sb., kterým se stanoví preferenční sazby cla pro dovoz a vývoz některých zemědělských a potravinářských výrobků pocházejících z ČR nebo z EU. Tímto nařízením se u skupiny položek 1515 1100, 1515 1910 a 1515 1990 recipročně ruší cla, čímž preferenční dovozní kvóta u položky 1515 1100 (lněný olej surový) ve výši 1 000 t pozbývá od 1. 5. 2003 platnosti.

Přehled celních sazeb při dovozu lněných komodit do ČR v roce 2003

Kód celního sazebníku	Název	Sazba cla v %		Preference	
		Všeobec.	Smluvní	EU, CEFTA, LV, EE, LT	ESVO, IL, TR
1204 0010	Lněná semena, určená k setí	5,0	0	-	-
1204 0090	Lněná semena ostatní	5,0	1,7	bez cla	1,7
1207 9991	Semena konopí, ne k setí	5,0	0	-	-
1515 1100	Lněný olej surový	5,0	2,0	bez cla	2,0
1515 1910	Lněný olej pro technické nebo průmyslové účely	11,0	5,0	bez cla	5,0
1515 1990	Lněný olej ost., pro lidskou výživu	5,0	2,0	bez cla	2,0

Pramen: Nařízení vlády č. 534/2002 Sb., č. 117/2003 Sb., OJ L 107, 28. 4. 2003

2. Licenční politika

Podle nařízení vlády č. 481/2001 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 185/2000 Sb., kterým jsou stanoveny výrobky, které mohou být dováženy do ČR nebo vyváženy z ČR jen na základě licence podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu nebo dovozu výrobků a o licenčním řízení a o změně některých zákonů, se **na lněné a konopné komodity neuplatňují automatické ani neautomatické licence.**

Pouze semena konopí (kód celního sazebníku 1207 9991) mohou být vyvážena nebo dovážena jen na základě automatické licence.

3. Daňová politika

Zákonem č. 262/2001 Sb., se mění zákon č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2000 Sb. a zákon č. 22/2000 Sb.

Snížené sazbě DPH (tj. 5 %) podléhají následující skupiny položek celního sazebníku:

- 1204 - lněná semena
- 1207 9991 - konopná semena
- 1515 1100 - lněný olej surový
- 1515 1910 - lněný olej pro tech. nebo prům. účely
- 1515 1990 - lněný olej ost., pro lidskou výživu

Sazbě DPH ve výši 22 % podléhá:

- 5301 1000 - len surový nebo máčený
- 5301 2100 - len lámaný nebo třený
- 5301 2900 - len vochlovaný
- 5301 3010 - koudel
- 5301 3090 - lněný odpad

4. Dotační politika

V roce 1997 byl vyhlášen program **1. F. – Podpora nepotravinářského využití půdního fondu**, ze kterého bylo do roku 2000 včetně podpořeno pěstování přadného lnu celkem na 16 406 ha a vyplaceno 80 649 tis. Kč.

Od roku 2001 se státní podpora pěstování přadného lnu a konopí stala součástí programu uvádění půdy do klidu. Tento program sleduje omezení produkce potravin a krmiv na orné půdě a naopak podporuje rozvoj pěstování plodin pro energetické nebo technické využití. Zavedením tohoto systému podpor se ČR přiblížila praxi EU. Jedná se o tato nařízení:

- **Nařízení vlády č. 86/2001 Sb.**, kterým se stanoví podmínky pro poskytování finanční podpory za uvádění půdy do klidu a finanční kompenzační podpory za uvádění půdy do klidu a zásady pro prodej řepky olejné, vypěstované na půdě uváděné do klidu. Platnost tohoto nařízení je od 28. 2. 2001 do 30. 9. 2005.
- **Nařízení vlády č. 454/2001 Sb.**, kterým se mění nařízení č. 86/2001 Sb. s účinností od 1. 1. 2002.

Podle těchto pravidel je přiznána podnikatelským subjektům, obhospodařujícím nejméně 10 ha orné půdy, které při splnění obecných podmínek uvedou do klidu 5 – 10 % výměry orné půdy (pouze v případě samostatně pěstovaného lnu přadného až 30 %), finanční podpora za uvedení půdy do klidu a finanční kompenzační podpora na zbývající výměru orné půdy. Výše finanční kompenzační podpory se předpokládá ve výši 200 – 600 Kč/ha.

Mezi vybrané plodiny pro pěstování na půdě uvedené do klidu byly zařazeny i len setý přadný, len setý olejný a konopí seté jak pro technické, tak pro energetické využití. Finanční podpora byla stanovena ve výši 7 000 Kč/ha přadného lnu a 5 500 Kč/ha pro všechny ostatní vyjmenované plodiny.

Povinností žadatele o podporu je doložit dodávku produkce těchto plodin odběrateli za jiným využitím, než je produkce krmiv, osiv nebo potravin, anebo pro vývoz s trvalým ponecháním zboží v zahraničí.

Používání kvalitního osiva je u lnu podporováno v rámci dotačního titulu **2. B – Udržování genetického potenciálu osiv a sadby**. Podpora je vázána na výši zaplacených a započtených licenčních poplatků a v roce 2002 byla stanovena na 300 %. Celková částka za ČR dosahuje u této podpory 2,0 – 2,5 mil. Kč.

VÝROBA PŘADNÝCH VLÁKEN VE SVĚTĚ

Len setý (*Linum usitatissimum L.*)

Podle odhadu FAO dosahovala plocha lnu přadného ve světě v roce 2001 přibližně 465 tis. ha, z toho v zemích EU 94 tis. ha. Celková světová produkce lněného vlákna se odhaduje na 390 tis. tun. V porovnání s odhadovanou celkovou světovou produkcí rostlinných vláken, na níž se bavlna podílí zhruba 78 % a juta 15 %, činí podíl lněných a konopných vláken jen 2 %. Jednotlivá rostlinná vlákna se však významně liší ve svých vlastnostech, a to dává lnu i konopí možnost uplatnit se v konkurenci ostatních rostlinných vláken.

V celosvětovém měřítku jsou největšími producenty lněného vlákna Čína, Francie, Bělorusko a Rusko.

Hlavní ukazatele lnářské produkce v rozhodujících zemích světa v roce 2000

Ukazatel	Osevní plocha	Výnos ros. stonku	Celková produkce stonku	Celková výdajnost vlákna	Produkce vlákna celkem	Výdajnost dlouhého vlákna	Produkce dlouhého vlákna
	ha	t/ha	t	%	t	%	t
Česká republika	6 302	2,4	13 929	27	3691	10	1 345
Země EU	102 183	5,0	510 915	28	143 056	17	86 856
z toho: Francie	53 680	6,0	322 080	31	99 845	20	64 416
Belgie	13 320	6,5	86 580	31	26 840	20	17 316
Nizozemsko	4 016	6,5	26 104	31	8 092	20	5 221
Rusko	102 000	2,0	204 000	26	53 040	10	20 400
Bělorusko	70 000	2,0	140 000	26	36 400	11	15 400
Ukrajina	30 000	2,5	75 000	26	19 500	11	8 250
Litva	8 600	2,5	21 500	28	6 200	11	8 250
Čína	80 000	2,5	200 000	25	50 000	11	22 000
Egypt	8 000	2,5	20 000	25	5 000	11	2 200

Pramen: *Vlas Berichten, Technische Textilien, Euroflax Newsletter, ABV Belgie, Deutsche Naturfaserband Waldenburg, Nova-Institut Hürt*

Konopí seté (*Cannabis sativa L.*)

Konopí seté zaznamenává v posledních několika letech renesanci svého pěstování. Jako perspektivní obnovitelná surovina poskytuje v různých odrůdách vlákenou surovinu pro široký sortiment textilních a netextilních výrobků. Osevní plochy konopí v roce 2000 ve světě jsou odhadovány na 70 tis. ha. Mezi významné pěstitele patří Chile (4,2 tis. ha), Čína (11 tis. ha), Severní Korea (18 tis. ha), Ruská federace (17 tis. ha), dále Španělsko (6,1 tis. ha), Francie (7,7 tis. ha), Německo (3 tis. ha), Velká Británie (2,2 tis. ha), Nizozemsko (0,8 tis. ha) a další.

Sklizňové plochy konopí a produkce konopných vláken ve světě roce 2000

Ukazatel	Sklizňová plocha (tis. ha)	Výnos vlákna (kg/ha)	Produkce vlákna (tis. t)
Svět	70	1250	87
Jižní Amerika	4	950	4
Asie	29	1600	46
Evropa*	20	1200	24
Ruská federace	17	400	7

Pramen: *FAO bulletin of Statistics, vol. 2/2001,*

Poznámka: * dle studie Nova Institutu (SRN) a Euroflax Newsletter No 1/2002

PĚSTOVÁNÍ PŘADNÝCH ROSTLIN V EU

Osevní plochy přadného lnu v zemích EU

V souhrnu za všechny země EU byl trend osevních ploch lnu přadného v posledních letech sestupný (bez ploch určených pro papírenský průmysl). Zatím co v roce 1999 bylo oseto více jak 210 tis. ha, poklesly osevní plochy v roce 2000 na 102 tis. ha a v roce 2002 to bylo již necelých 90 tis. ha.

Vývoj osevních ploch přadného lnu v zemích EU (ha)

Země	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
Francie ¹⁾	36 701	49 952	54 673	44 556	45 096	43 708	49 129	53 680	66 561	66 772
Belgie	8 642	11 068	11 052	11 188	11 654	11 211	12 176	13 320	16 860	15 567
Nizozemsko	3 283	4 521	4 414	3 823	4 089	3 306	3 570	4 016	4 415	4 062
Celkem	48 626	65 541	70 139	59 567	60 109	58 225	64 875	71 016	87 836	86 401
Velká Británie	2 181	17 679	16 897	20 219	19 080	16 700	15 000	12 089	4 430	2 717
Finsko			104	383	903	613	863	1 067	5	202
Německo ²⁾	975	1 721	3 271	4 595	1 382	416	569	402	297	200
Španělsko	187	3 599	11 497	46 613	49 045	87 727	126 226	13 895	342	60
Rakousko			1 370	1 102	780	635	336	450	130	106
Švédsko			5	3	47	320	1 327	21	32	25
Dánsko	209	498	149	61	57	44	11	45	19	2
Itálie		3	20	10					1	6
Irsko		24	5	3	42	1				
Portugalsko			22	135	1 125	1 500	4 678	3 810	0	0
Celkem EU	52 178	89 065	103 479	132 691	133 286	166 181	213 885	102 183	93 869	89 719

Pramen: DG VI – C4 Evropská komise, Statistiky Belgického ministerstva pro střední stav a zemědělství, Vlas Berichten č. 8/2002

Poznámka: *) předběžná statistika,

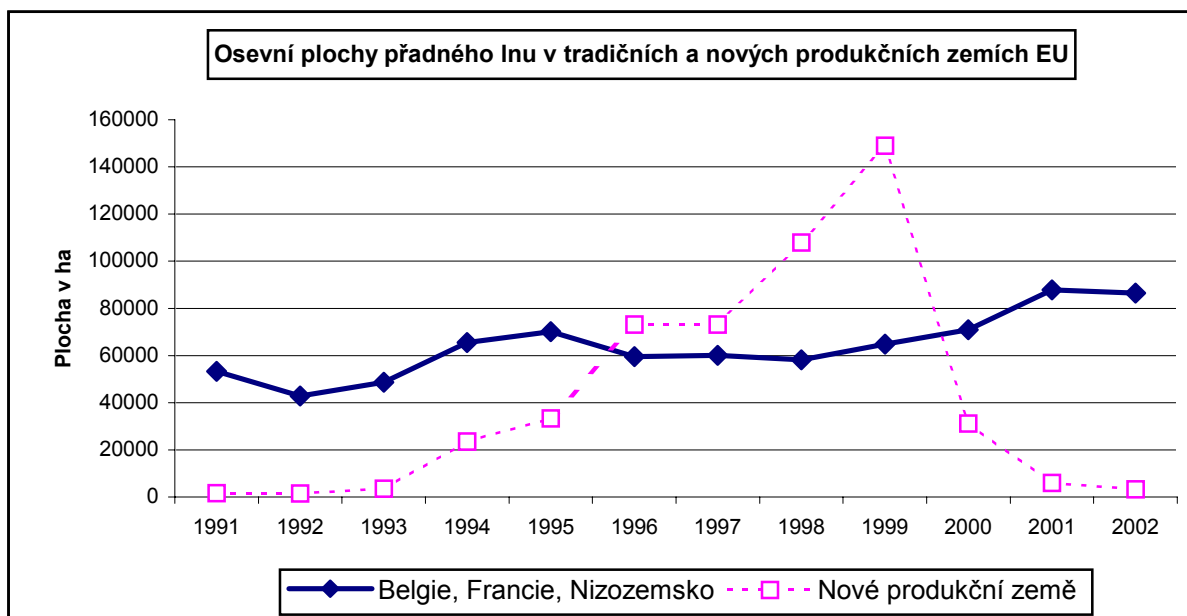
¹⁾ bez ha určených pro papírenský průmysl (rok 2002 – 1 700 ha, rok 2001 – 1 400 ha, rok 2000 – 2 000 ha),

²⁾ bez ha pro netextilní užití (rok 2002 – 150 ha, rok 2001 – 200 ha)

Při tomto hodnocení je nutno připomenout, že celkový areál přadných lnů v EU zažil v druhé polovině 90. let do té doby nebývalé rozšíření. Poprvé po třiceti letech překročily osevní plochy hranici 100 tis. ha a v roce 1999 činil rozsah pěstitelských ploch přes 200 tis. ha. Po roce 1995 se poprvé ve lnářských statistikách výrazně projevil Iberský poloostrov a v roce 1999 zaujal jeho rozsah ploch cca 130 tis. ha, tj. 61 % z celkového osevu přadných lnů v celé EU.

Po velmi rychlém nárůstu osevních ploch lnu zejména ve Španělsku nastal velmi rychlý úpadek. V roce 2000 se zde rozsah ploch snížil téměř o 90 %, v roce 2001 to bylo jen 342 ha a v roce 2002 jen 60 ha. Důvodem rozšiřování lnářských osevních ploch ve Španělsku (a částečně i v jiných zemích EU) byla možnost čerpání dotací i na len nesklizený klasickým způsobem a tedy nevhodný pro textilní zpracování.

V tradičních lnářských zemích (Francie, Belgie, Nizozemsko) po roce 1998, kdy osevní plochy činily 58 tis. ha, se osevní plochy začaly meziročně zvyšovat. Důvodem nárůstu osevních ploch byl stále se zrychlující odbyt, zvyšování prodejních cen a klesající stav zásob. V roce 2001 dosáhlo meziroční zvýšení osevních ploch 22 %. V roce 2002 se však tento trend zastavil. Bylo oseto celkem 86,4 tis. ha, tj. o 1,6 % méně než v roce 2001, kdy osevní plochy dosáhly nejvyšší úrovně od roku 1996. V ostatních evropských lnářských zemích osevní plochy lnu v roce 2002 opět poklesly, a to na celkových 3 318 ha.



Pramen: Vlas Berichten 8/2002

Hlavní zásady Společné zemědělské politiky E v sektoru přádné rostliny a jejich vliv na české zemědělství

Aby se předešlo spekulativnímu pěstování jen za účelem získání podpory, reagovala Evropská komise novou úpravou Společné organizace trhu s přádným lnem a konopím.

Základním dokumentem o společné organizaci trhu s přádným lnem a konopím bylo Nařízení Rady č. 1308/1970. Toto nařízení rozsah pěstování přádných plodin nijak neregulovalo. V červenci roku 2000 bylo s platností od marketingového roku 2001/02 nahrazeno **Nařízením Rady č. 1673/2000** o společné organizaci trhu se lnem a konopím, pěstovaným na vlákno, spolu s **Nařízením Rady č. 1672/2000**, měnícím Nařízení Rady č. 1251/99, zřizují podpůrný systém pro producenty některých kulturních plodin s tím, že do tohoto nařízení doplňují len a konopí pěstované na vlákno. Pěstitelé lnu a konopí pěstovaného na vlákno tak budou podporováni ve stejné výši jako pěstitelé jiných plodin na orné půdě. Potřebné navýšení výkupních cen, které udrží pěstování přádných rostlin atraktivním, je zajištěno nově pomocí podpor placených zpracovatelům.

Pěstitelům je od marketingového roku 2001/02 proplácena platba na hektar v závislosti na úrodnosti půdy, vyjádřené průměrným výnosem obilovin. Pro tento účel se průměrný výnos obilovin stanoví za určité období podle určitých pravidel pro regiony na úrovni celých států, popřípadě jejich částí. Tento průměrný výnos se vynásobí částkou 63,00 EUR/t. Podmínkou poskytnutí platby je uzavření smluv na průmyslové zpracování sklizně a používání schválených osiv.

Zvláštní pozornost se věnuje kontrole pěstovaného konopí na obsah tetrahydrocannabinolu (THC). Smí se pěstovat jen odrůdy s obsahem THC pod 0,2 %. Státy musí zajistit kontrolu 20 až 30 % porostů konopí na obsah THC v závislosti na tom, zda se požaduje předběžný souhlas k pěstování či nikoli.

Intervenční systém u přádných rostlin je doplněn možností podpořit privátní skladování v případech, kdy nabídky vlákna vykazují dočasnou nerovnováhu s předpokládanou poptávkou. Trvání podpor by nemělo přesáhnout období obvykle potřebné k redukci vlivu přechodných výkyvů v nabídce a poptávce.

Zpracovatelé lněných a konopných stonků nově získali nárok na podporu na zpracování, ovšem jen do výše stanovených národních kvót. Aby se zajistil hladký přechod ze stávajícího systému na nový systém, je tato podpora na zpracování 1 tuny vlákna stanovena diferencovaně pro jednotlivá období takto:

- na dlouhá lněná vlákna:

pro marketingové roky 2002/03 až 2005/06 ve výši 160 EUR,

od marketingového roku 2006/07 ve výši 200 EUR.

- na krátká vlákna a konopná vlákna, obsahující max. 7,5 % nečistot a pazdeří:

pro marketingové roky 2001/02 až 2005/06 ve výši 90 EUR,

od marketingového roku 2006/07 bez podpory.

Stanovení národních kvót pro produkci textilních surovin v EU

Země	Národní kvóta pro dlouhé lněné vlákno (t)	Národní kvóta pro krátké lněné vlákno a konopí (t)
Belgie	13 800	10 350
Německo	300	12 800
Španělsko	50	20 000
Francie	55 800	61 350
Nizozemsko	4 800	5 550
Rakousko	150	2 500
Portugalsko	50	1 750
Finsko	200	2 250
Švédsko	50	2 250
Velká Británie	50	12 100
CELKEM	75 250	130 900
Dalších 5 000 t se může každoročně rozdělit mezi Dánsko, Řecko, Irsko, Itálii, Lucembursko		

Pramen: Official Journal EU

Z takto stanovených kvót se přes výdajnost a výnos odvozují pěstitelské plochy pro smluvní pěstování.

Z citovaného nařízení je zřejmé, že v dlouhodobém horizontu chce EU podporovat především produkci dlouhého vlákna, zatímco u krátkého vlákna bude podpora zpracovatelům poskytována jen dočasně po dobu nezbytného přizpůsobení. Zpracování lněného krátkého vlákna a konopného vlákna bude v budoucnu podporováno jen platbami na plochu.

Evropská produkce přadného lnu v roce 2002

Průběh lnářské sklizně roku 2002

Ve srovnání s rokem 2001 mohli pěstitelé přadných lnů v roce 2002 mluvit o všeobecně dobrém lnářském roce. Dobré počasí na začátku sezóny umožnilo včasnou setbu. Uvedené hodnocení se týká třech tradičních lnářských zemí (Belgie, Francie, Nizozemska), nezahrnuje ostatní země EU, neboť tyto údaje jsou málo dostupné a nepřesné.

Ve Francii byly přadné lny zasety již v první polovině března 2002. V Belgii a Nizozemsku se z důvodu nepříznivého počasí začalo sít až v druhé polovině března. Ve všech třech zemích byl osev ukončen v první polovině dubna. Vzcházivost semen byla dobrá a první i druhá růstová fáze byla vlivem častých dešťů úspěšná. Příhodné podmínky v době rosení a sklizně byly předpokladem pro dobrou sklizeň a produkci kvalitního vlákna. Trhání stonku probíhalo bez problémů. Obracení vyložených lnů na lništích k rosení bylo dvojnásobné až trojnásobné. Bez větších problémů proběhla i sklizeň roseného stonku.

Belgie uzavřela z těchto zemí sezónu jako první, a to již začátkem září 2002. Poslední sklizňové práce proběhly v západních Flandrech. Většina areálu (95 %) byla sklizena o 14 dnů dříve než bylo běžné v předchozích letech. Ve Francii však byla dobrá třetina lnářského areálu v polovině září ještě na poli. Zpoždění sklizně bylo zapříčiněno nedostatkem srážek zejména v departementu Seine-Maritime. V Nizozemsku byl začátkem září svezen stoněk z pouhých 100 ha. Zpoždění zde způsobily později seté lny, které se také hůře trhaly. Poslední sklizňové práce proběhly v pobřežní oblasti Zeeuwse Eilanden.

V důsledku nepříznivého počasí v některých oblastech byl stoněk přibližně z 800 ha pro zpracování na dlouhé vlákno vyloučen. V EU lze tedy pro dlouhé vlákno počítat se stonkem z plochy 85,6 tis. ha. Lnářská sklizeň byla v polovině října ukončena ve všech třech zemích.

Predběžně je sklizeň roku 2002 hodnocena zástupci kanceláře A.B.V. následovně:

- hektarové výnosy rosených stonků nebyly v žádné ze tří zemí rekordní, stonky byly střední délky, někde dokonce i slabě podprůměrné,
- kvalita rosených stonků je velmi dobrá. Stoněk byl urovnaný, nezcuchaný a dobře svinutý,
- obsah vlákna ve stoncích je relativně vysoký, odhaduje se na 20 – 25 %,
- kvalita vlákna - barva stříbřitě šedá, stejnoměrná
 - štěpitelnost dobrá
 - pevnost vysoká (osnovního charakteru)
- obchod s roseným stonkem, dlouhým i krátkým vláknem se od listopadu 2002 rozběhl velmi slibně.

Západoevropským lnářům se po neúspěšné sklizni v roce 2001 podařilo splnit přání celého sektoru a v roce 2002 dosáhnout dobré sklizně. Tato sklizeň by měla nejen obnovit tradiční rentabilitu zpracovatelských podniků, ale také znovu podpořit a udržet vysokou úroveň kvality západoevropských surovin.

Průměrný výnos dlouhého vlákna z 1 ha je odhadován ve výši 1 100 kg (a 340 kg materiálu pro výrobu krátkého vlákna). Objem lněných vláken, které budou nabídnuty na trhu, není určen pouze přínosem nové sklizně, ale je také dán zpracovatelskou kapacitou tírenských podniků. Podle toho lze počítat s roční nabídkou asi 89 tis. tun dlouhého vlákna. Znamená to, že stonkový len ze sklizně roku 2002 nebude zpracován v rámci jedné sezóny a částečně dojde k převodu materiálu do marketingového roku 2003/04.

Dobrá sklizeň však neznamená kompenzaci za předchozí nevydařenou sklizeň, ale přesto se situace v celém lnářském sektoru zlepšila.

Technické vybavení pěstitelů a zpracovatelů přadných lnů v EU

Západoevropské lnářské země dosahují, jak již bylo uvedeno, tradičně nejlepších výsledků jak z hlediska kvality lněného vlákna tak i výnosů. Na tom se významně podílí vysoká úroveň mechanizace sklizně a zpracování lněného stonku, což dokumentuje v tabulce uvedený přehled technického vybavení pěstitelů a zpracovatelů přadných lnů. Pro příklad byly zvoleny údaje z Belgie, kde je tato technika určena pro pěstitelskou plochu 10 až 16 tis. ha.

Přehled lnářské sklizňové techniky a počet provozovatelů v Belgii

Sklizňová technika	Počet provozovatelů				Počet strojů			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Trhací stroje					159	163	163	163
z toho: jednořádkové	45	45	40	36	82	83	73	68
z toho: dvouřádkové	43	41	45	48	77	80	90	95
Obracecí	65	65	61	61	240	261	280	299
Čechrací	47	47	49	44	59	59	65	67
Zdvojovací	3	3	3	1	12	12	12	10
Překládací	26	26	21	21	42	43	37	34
Sběrací lisy					353	389	428	419
z toho: – na kulaté balíky	68	69	63	61	345	382	421	415
z toho: – na hranaté balíky	5	4	4	3	8	7	7	4
Traktory pro zemědělské práce	71	69	63	60	172	171	178	170
Nakladače balíků	56	60	56	53	91	101	97	100
Elevátory	62	59	57	54	93	93	90	87
Odsemeňovací stroje	41	36	29	24	45	40	34	29
Odvinovací stroje	62	60	56	53	71	70	68	62
Potěrací turbíny	60	58	54	53	68	64	63	60
Stáčecí zařízení tř. vlákna	4	3	4	4	7	5	6	6
Lisy na dlouhé vlákno	54	55	52	51	63	62	68	66
Řezací stroje na vlákno	39	37	38	34	53	51	54	50
Koudelové systémy	4	4	7	7	5	5	9	9
Lisy na koudel	58	60	54	55	63	63	63	63
Speciální lnářské kamiony	29	29	26	28	45	45	43	50
Triery na zrna	30	35	34	34	30	36	35	34

Pramen: Vlas Berichten č. 17/2002

U sklizňových strojů, jejichž počet se v posledních letech ustálil a optimalizoval, pozorujeme posun od jednořádkových ke dvouřádkovým strojům. Trvale se zvyšují počty obracecích strojů. V Belgii existuje jen 5 tírenských podniků, kde tyto stroje nejsou přímo k dispozici. Totéž platí o sběracích lisech na kulaté balíky.

Základní podmínkou trvalých ekonomických úspěchů západoevropských pěstitelů a zpracovatelů rosených stonků je dostupnost špičkové sklizňové a zpracovatelské techniky. Západoevropské poměry a zkušenosti jednoznačně potvrzují správnost a prospěšnost vzájemné integrace pěstitele a tírniaka.

Bilance lnářských surovin v zemích EU

Zástupci příslušných sekcí CELC (Confédération Européenne du Lin et du Chanvre, tj. Evropská konfederace pro len a konopí, se sídlem v Paříži) každý rok analyzují situaci na lnářském trhu a zpracovávají bilanci lnářských surovin. Při nedostatku informací z jiných než třech tradičních západoevropských lnářských zemí (Francie, Belgie, Nizozemsko) nejsou tato čísla úplná a vyčerpávající. Sestavit tuto statistiku je podle zpracovatelů velmi náročné, neboť často se setkávají s neochotou některých partnerů poskytovat včas potřebné obchodně významné, příp. i důvěrné údaje. Přesto lze tyto bilance považovat za určující pro spotřebitele lnářských surovin nejen v EU, ale v celé Evropě a v některých směrech i významné pro světový textilní trh.

Uvedená bilance zahrnuje definitivní vyhodnocení kampaně 2000/01, analýzu zásob a předpoklady a prognózy pro další sezóny. Výrazný pokles stavu zásob dlouhého vlákna, zejména z důvodu katastrofální sklizně v roce 2001, vedl k narušení rovnováhy lnářského trhu nejen v zemích EU, ale téměř v celé Evropě. Ze současného pohledu však nebyly důsledky tak závažné, jak se bezprostředně po sklizni předpokládalo.

Základní bilance lněného dlouhého vlákna v tradičních lnářských zemích EU (t)

Ukazatel	2000/2001 skutečnost	2001/2002 předpoklad	2002/2003 prognóza*
A. NABÍDKA			
1. Počáteční zásoba k 30.6.			
1.1 Dlouhé vlákno ve stonku	14 575	10 233	2 500
1.2 Tíreňská výroba vlákna	6 544	11 755	3 745
1.3 Obchod	3 585	3 500	2 000
1.4 Přádely	7 400	5 857	5 000
Počáteční zásoba celkem	32 104	31 345	13 245
2. Přínos z nové sklizně ¹⁾	89 900	45 400	93 000
3. Dovoz	5 045	5 500	3 500
Nabídka celkem	127 049	82 245	109 745
B. POPTÁVKA			
1. EU			
1.1 Přádely zemí EU ²⁾	31 600	25 000	28 000
1.2 Jiné sektory	500	0	500
2. Vývoz	63 606	44 000	55 000
Poptávka celkem	95 704	69 000	83 500
C. KONEČNÁ ZÁSoba			
1. Dlouhé vlákno ve stonku	10 233	2 500	
2. Tíreňská výroba	11 755	3 745	
3. Obchod	3 500	2 000	
4. Přádely	5 857	5 000	
Konečná zásoba celkem	31 345	13 245	26 245
Celkem zásoba + poptávka	127 049	82 245	109 745

Pramen: LS, Vlas Berichten č. 10/2002, * Vlas Berichten 16/02,

Poznámka: ¹⁾ celkem pouze tradiční lnářské země – Francie, Belgie, Nizozemsko

²⁾ údaje včetně přádelen zapojených i nezapojených v CELC

Marketingový rok 2001/02

byl započat s nízkou zásobou dlouhého vlákna, a sice ve výši 31 345 t. Počátek poklesu zásob nastal již v roce 1998/99.

Přínos dlouhého vlákna z nové sklizně byl podle propočtu odborníků 45 tis. t, dovoz ze třetích zemí maximálně 5,5 tis. t, celková nabídka tedy činila 82 245 t. V porovnání s rokem 2000/01 je to pokles o 44 tis. t, tj. o 35 %. (Ještě nižší objem nabídky lze vysledovat již jen v letech 1982/83 a 1976/77).

Poptávky ze sledovaných sektorů byly v uvedeném roce nižší a celková poptávka byla odhadnuta na 69 tis. t. Konečná zásoba tedy činila 13 245 t, což je stav, který v historii tvorby materiálových bilancí nebyl zaznamenán.

Marketingový rok 2002/03

Prognóza pro toto období vychází z velikosti osevních ploch lnu přádného, tj. 86 tis. ha, které by při běžném výnosu 1 100 kg zajistily přínos 93 tis. t dlouhého vlákna z nové sklizně. Spolu se zásobami by teoretická nabídka mohla být maximálně 110 tis. t.

Na základě znalosti vývoje módních trendů a poznatků trhu očekávají zpracovatelé, po dvou letech mírné stagnace, v roce 2002/03 opět oživení poptávky, která je odhadována na 83,5 tis. t. Navýšení o 21 % se počítá u vývozu mimo země EU. Podle této prognózy by měla být příští kampaň uzavřena zásobou dlouhého vlákna ve výši 26 tis. t. I když by se takto měla zásoba zdvojnásobit, bude o 19 tis. t nižší, než by měla být běžná technologická zásoba.

Vývoj cen dlouhého vlákna v EU

Cenové relace, uvedené v tabulce, jsou průměrné čtvrtletní hodnoty dosahované na burze Inu v belgickém Kortrijku, které jsou určující pro lnářské obchodní transakce v celé EU.

Vývoj cen lněného dlouhého vlákna v Belgii a v ČR v roce 2002

Období	Nizká jakost Tex 140 – 125 Standard 7 – 8			Střední jakost Tex 110 - 100 Standard 9 - 10		
	Belgie		ČR	Belgie		ČR
	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg
4. čtvrtletí 2001	do 1,983	do 63	do 45	2,008 - 2,231	64 - 71	46 - 67
1. čtvrtletí 2002	do 1,983	do 62	do 47	2,008 - 2,231	63 - 70	56 - 65
2. čtvrtletí 2002	do 1,983	do 62	do 47	2,008 - 2,355	63 - 74	56 - 65
3. čtvrtletí 2002	do 1,983	do 62	do 47	2,008 - 2,355	63 - 74	56 - 65
4. čtvrtletí 2002	do 1,735	do 55	do 45	1,760 - 2,107	55 - 66	53 - 62

Období	Lepší jakost Tex 92 Standard 11			Nejlepší jakost Tex 84 Standard 12		
	Belgie		ČR	Belgie		ČR
	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg
4. čtvrtletí 2001	2,256 - 2,603	72 - 91	67 - 70	2,628 - 2,851	84 - 91	Podle dohody
1. čtvrtletí 2002	2,256 - 2,603	71 - 82	67 - 73	2,628 - 2,851	84 - 91	
2. čtvrtletí 2002	2,380 - 2,727	75 - 86	73	2,752 - 2,975	87 - 94	
3. čtvrtletí 2002	2,380 - 2,727	75 - 86	73	2,752 - 2,975	87 - 94	
4. čtvrtletí 2002	2,132 - 2,355	64 - 74	70	2,380 - 2,727	75 - 86	

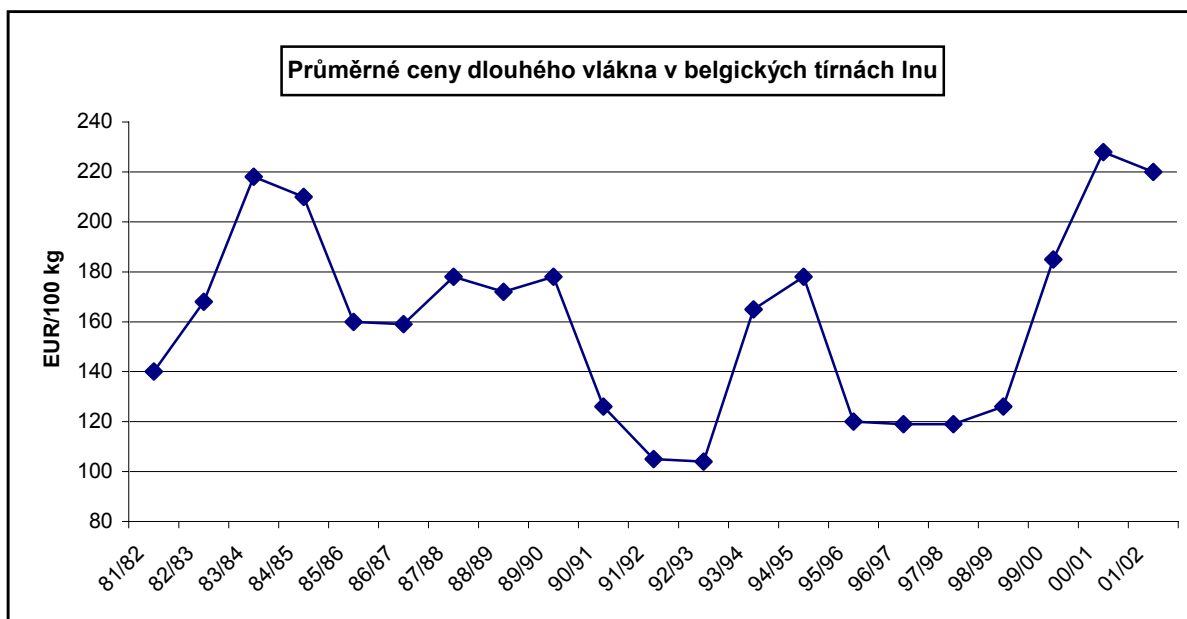
Pramen: *Vlas Berichten* č. 1 až 26/2002, Lnářský svaz ČR

Poznámka: přepočtení EUR kurzem k 31. 12. 2002 (1 EUR = 31,49 Kč),

I. čtvrtletí 2001 přepočtení kurzem k 31. 12. 2001 (1 EUR = 31,98 Kč)

V marketingovém roce 2000/01 byly dosaženy rekordně vysoké ceny lněného dlouhého vlákna. V listopadu 2000 dosáhl měsíční kumulovaný průměr (251,95 EUR/100 kg) nejvyšší úrovně v historii. K poklesu došlo až na jaře 2001, kdy se ceny vlivem stagnujícího trhu dostaly pod tlak. V roce 2001/02 v měsíci říjnu a listopadu došlo opět ke zvýšení cen a na této úrovni se ceny držely až do konce tohoto marketingového roku a pokračovaly i v následujícím marketingovém roce. K poklesu cen v průměru o 10 % došlo až v polovině září do poloviny listopadu 2002.

Prádelny v posledních měsících roku 2002 nakupovaly třený len nejen na běžnou spotřebu, ale i pro postupné vytváření potřebných materiálůvých zásob. Nakupovaly se hlavně lepší kvality a ceny se opět stabilizovaly. Stagnace cen se předpokládá ještě začátkem roku 2003.



Pramen: Vlas Berichten č. 19/02

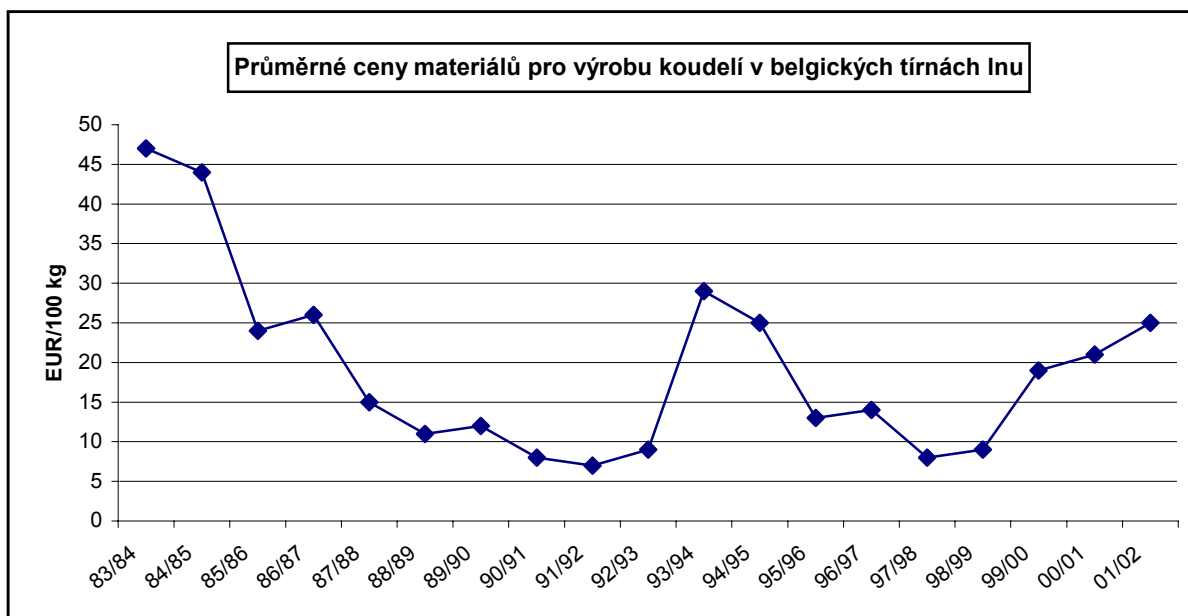
Vývoj trhu krátkého vlákna (koudelí) v zemích EU

V důsledku vysoké poptávky po koudelových materiálech poklesly zásoby v sektoru pěstování a zpracování lnu v polovině roku 2001 o 18 325 t, což byly nejnižší počáteční zásoby od roku 1995/96. V roce 2001 činily zásoby v zemích EU včetně snížených zásob krátkých vláken v sektoru obchodu a v sektoru přádelen celkem 41 447 t, tj. o 12 200 t méně než v minulém období. Tak jako u dlouhých vláken, byl i výnos krátkých vláken poznamenán špatnou sklizní roku 2001. Nabídka byla sice omezená co do množství, ale různorodé výsledky sklizně v jednotlivých oblastech způsobily, že v sortimentu koudelí byla na trhu zastoupena téměř celá škála kvality. Celková nabídka v roce 2001 tvořená počáteční zásobou, přínosem z nové sklizně a rozšířeným dovozem byla odhadnuta na 73 tis. t.

Začátek prodejní sezóny krátkých lněných vláken v roce 2002 nebyl tak aktivní jako u dlouhého vlákna. Hlavně papírenský průmysl vyčkával poměrně dlouhý čas s nákupem, až se mu podařilo stlačit ceny. Po obnoveném zájmu papírenského průmyslu následovaly také nové objednávky pro čínský trh. Export do Číny je stále v popředí zájmu, nakupovaly se koudele hlavně nižší a střední kvality bez ohledu na ceny. Odhaduje se, že přibližně 50 % výroby koudelí bude i nadále exportováno na trhy Dálného východu.

Nedostatečná byla nabídka vochlvaných koudelí pro předení směsových přízí. Koncem první poloviny roku 2002 začal být na trhu kritický nedostatek vhodných tírenských koudelí pro západoevropské česárny, protože zásoby z minulých sklizní byly zcela vyčerpány.

Od roku 1995 byly ceny materiálů pro výrobu koudelí velmi nízké a znamenaly ztrátovou výrobu. Obrat nastal ve 2. pololetí 1999, kdy se ceny po několika měsících více než zdvojnásobily. Ceny vzrostly v období vysoké nabídky, což není pro trh obvyklé. Impulzem byla pravděpodobně zvýšená poptávka ze zemí mimo EU.



Pramen: Vlas Berichten 23/2002

Ceny krátkého vlákna se na počátku roku 2001/02 držely na vysoké úrovni díky překupníkům, kteří nakupovali bez ohledu na vysoké ceny. Poté, co přádelny odmítly za tyto ceny nakupovat, došlo ke stagnaci obchodů a nutně k poklesu cen. Ceny krátkého vlákna do konce roku 2002 se ve srovnání s minulou sezónou stabilizovaly, ovšem na značně nižší úrovni (o 20 – 30 %).

Produkce konopí setého v EU

Vedle přadného lnu patří konopí k nejvýznamnějším přadným rostlinám mírného pásma. Nejvyšší obsah a nejkvalitnější vlákno dávají stonky tenké a dlouhé, sklizené v období plného květu. U nově vyšlechtěných odrůd se dosahuje zhruba stejné výtěžnosti vlákna jako u lnu.

Nejvíce pěstované odrůdy v EU

Země původu	Odrůda konopí
Polsko	Bialobrzeskie, Dolnoslaskie, Beniko, LKCSD
Rusko	Jermakovskaja
Ukrajina	Juso, Juso16, Juso 31, Dněprovskaja
Francie	Fedora, Futura 77, Fedrina 74, Tardif, Early
Maďarsko	Kompolti, Unico B2F
Nepál	Kush
Německo	Fasamo
JAR	Durban

Konopné vlákno ze stonků, vypěstovaných v zemích EU, slouží téměř výhradně k technickým účelům (na výrobu speciální buničiny, při výrobě rouna a filců atd.). Pro oděvní průmysl a výrobu textilu do interiérů se využívá konopné vlákno, přize nebo tkanina, dovážené z východní Evropy a z Číny.

Přehled osevních ploch konopí setého v zemích EU a Švýcarska (ha)

Země	1996*	1997*	1998*	1999*	2000**	2001**1)
Belgie				1	0	0
Dánsko			26	23	7	7
Finsko	2	53	1 218	93	59	2
Francie	7 588	10 980	9 682	9 515	7 700	6 900
Itálie	0	0	255	197	151	200
Irsko	0	23	28	22	6	0
Lucembursko	5	13	13	0	0	0
Nizozemsko	893	1 322	1 055	872	806	946
Německo	1 362	2 766	3 553	3 993	2 967	1 948
Portugalsko			770	185	4	0
Rakousko	661	938	974	289	287	860
Španělsko	1 450	4 828	19 860	13 473	6 103	784
Švédsko					0	0
Švýcarsko	150	200	250	250	*250	
Velká Británie	1 697	2 293	2 556	1 517	2 245	2 566
Celkem	*13 658	*23 216	*39 990	*30 179	**20 404	**14 213

Pramen: Statistika EU - Euroflax č. 1/02, FAO No. 2/2001

Poznámka: ¹⁾ předpoklad, *Michal Dr Karus, Nova-Institut Hurt Německo

**Mr. Jordi Petegamé Bellabriga, EK Brusel Belgie

Vzhledem k nedostatku informací je přehled sestaven z více zdrojů a lze se domnívat, že se v řadě případů pravděpodobně jedná o odborné odhady.

Podle M. Karuse, koordinátora European Industrial Hemp Association (EIHA), se v současné době v zemích EU zabývá prvotním zpracováním konopných stonků 15 – 20 podniků. K tomu lze připočítat 5 – 10 podniků ve východní Evropě.

K nejvýznamnějším z první skupiny patří především Hemcore (Velká Británie), HempFlax (Nizozemsko), Hempron (Nizozemsko), LCDA (Francie), Agro-Dienst (Německo), BaFa (Německo) a Vernaro (Německo).

Uvedené podniky mají přibližně 72 – 90 % podíl na celkové produkci konopných vláken v zemích EU a jsou reprezentanty informací pro trh. Odborný odhad produkce konopných vláken v EU se pohybuje mezi 20 – 25 tis. t ročně. Průměrný hektarový výnos konopného stonku je kolem 6,2 t.

V roce 2002 byla poptávka v zemích EU po konopném vlákně tak vysoká, že byly zpracovány veškeré zásoby z dřívějších let. Situaci v poptávce lze hodnotit jako zcela novou, poprvé v krátké historii byla poptávka vyšší než pohotová nabídka.

Osm významných podniků v EU v dotazníkové akci uvedlo za rok 2001 celkovou výrobu 18 tis. t konopného vlákna, 30 tis. t pazdeří a 4,3 tis. t konopného semene.

Významné odbytové sféry pro konopná vlákna v zemích EU:

Textilní průmysl - konopné vlákno se využívá především pro výrobu technických textilií (lan, motouzů, hadic, rybářských sítí, speciálních nití, dopravních pásů, pro výrobu kobereců, plachtovin, pytlů, dekoračních a potahových tkanin aj.). Zejména v posledních letech nachází jemné konopné vlákno uplatnění pro výrobu směsových přízí s ostatními přírodními ale i umělými vlákny, ze kterých se vyrábí košiloviny, džínsoviny, oblekové látky, ale i pletené výrobky.

Papírenský průmysl pro výrobu cigaretového papíru a papíru pro technické užití – sortiment papíru vyráběný z konopí se vyznačuje vysokou pevností a odolností proti vodě. Se současným 70 – 80% podílem na trhu s konopným vláknem je tento sektor stále ještě velkým tradičním odbytištěm, přestože před pěti lety byl tento podíl 95 %. Bez inovací zde nelze s vyšší dynamikou uplatnění konopí počítat.

Automobilový průmysl – poptávka po konopných vláknech v automobilovém průmyslu (současný podíl 17 %) roste a očekává se dynamický růst. Vlákna se používají pro výrobu termo a duroplastických lisovaných dílců k využití jako obklady dveří, zavazadlových prostor aut. Na jeden dopravní prostředek je spotřeba konopných surovin 5 – 10 kg. V evropském automobilovém průmyslu bylo v roce 2000 spotřebováno 28,3 tis. t přírodních vláken, z toho 20 tis. t lnu, 3, 7 tis. t juty a kenafu a 3,5 tis. t konopí.

Stavebnictví – izolační rohože – podíl z celkové produkce konopných vláken v EU je 6,5 %. V nejbližší budoucnosti očekávají odborníci růst spotřeby pro toto užití, která souvisí se všeobecnou situací ve stavebnictví jako takovém. Po krizi ve stavebnictví v Německu se v letech 2002 a 2003 očekávají nové impulsy pro zavádění přírodních izolačních materiálů. Ve Velké Británii byly pozorovány již nesporné známky obnovující se stavební aktivity.

Zvláštní upotřebení – necelé 1 % spotřeby konopných vláken se dnes užívá v zemědělství jako geotextilie, matracoviny, žíněnky, při výrobě obuvi a podobných drobných výrobcích.

Pazdeří – vedlejší produkt při zpracování konopného stonku se používá jako podestýlka pro zvířata, jako plnicí složky při výrobě určitých stavebních dílců.

Konopná semena – převážně v jižních zemích EU je konopí pěstováno hlavně pro semeno. Celková produkce semene v EU se odhaduje ve výši 5 – 7 tis. t. Zhruba 95 % se uplatňuje jako krmivo pro zvířata (především pro ptáky), ale i v rybářství pro výkrm ryb. Zbývajících 5 % se využívá v potravinářském průmyslu.

Kromě uvedeného patří konopí mezi tzv. energetické rostliny a jejich produkce zažívá v současné době světový boom.

PĚSTOVÁNÍ LNU PŘADNÉHO V ČR

Pěstování lnu má v ČR dlouholetou tradici. Pěstuje se především v podhorských a bramborářských výrobních oblastech, kde může představovat významnou tržní příležitost.

Do roku 1990 se průměrná sklizňová plocha přadného lnu pohybovala nad úrovní 20 tis. ha, od roku 1991 plochy postupně klesaly až na cca 2 tis. ha v roce 1997. Oživení zájmu pěstitelů o tuto plodinu nastalo po zavedení dotačního titulu na podporu pěstování přadného lnu. Od roku 1998 pěstební plocha postupně narůstala a v roce 2002 činila 5 885 ha.

Přehled o rozsahu pěstování a sklizni lnu v ČR

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Výnos rosených stonků (t/ha)	Sklizeň rosených stonků (t)
1980	24 412	24 144	3,47	83 770
1985	23 243	22 242	3,97	88 410
1990	21 425	20 913	3,90	81 575
1991	17 875	15 199	2,09	31 723
1992	9 858	9 333	2,45	22 857
1993	7 859	7 571	3,31	25 038
1994	11 047	10 118	2,68	27 118
1995	10 626 ¹⁾	9 966	3,44	34 300
1996	6 836 ¹⁾	5 899	3,10	18 272
1997	2 191	2 017	3,19	6 439
1998	4 744 ¹⁾	3 719	3,01	11 185
1999	7 315 ¹⁾	5 292	3,22	17 065
2000	8 484 ¹⁾	8 332	1,82	15 137
2001	6 977	6 560	2,70	17 687
2002	5 843	5 843	2,55	14 915

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 1) osevní plochy zahrnují i plochy lnu olejného

Přehled o rozsahu pěstování a sklizni přadného lnu dle Lnářského svazu

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Výnos rosených stonků (t/ha)	Sklizeň rosených stonků (t)
1990	21 425	20 913	3,90	81 575
1991	17 875	15 199	2,09	31 723
1992	9 858	9 333	2,45	22 857
1993	7 859	7 571	3,31	25 060
1994	11 047	10 118	2,69	27 187
1995	10 200	9 966	3,44	34 300
1996	5 950	5 899	3,10	18 272
1997	2 092	2 017	3,19	6 439
1998	4 069	3 719	3,01	11 185
1999	5 348	5 232	3,34	17 484
2000	6 302	5 911	2,36	13 929
2001	7 094	5 565	3,23	17 865
2002	5 885	5 694	2,73	15 271

Pramen: Lnářský svaz ČR podle průzkumu prováděného v tírnách

Poznámka: Ve sloupci sklizňová plocha je uvedena skutečná plocha, ze které byl sklizen rosený stoněk.

Rozdíly v plochách a výnosu stonku proti údajům ČSÚ jsou důsledkem odlišné metodiky sledování: Lnářský svaz ČR eviduje skutečně oseté a sklizené plochy a sklizený rosený stoněk podle uzavřených smluv mezi tírnou a pěstitelem lnu.



Pokusné plochy přádného lnu



Vzcházení lnu



Množitelský porost přádného lnu

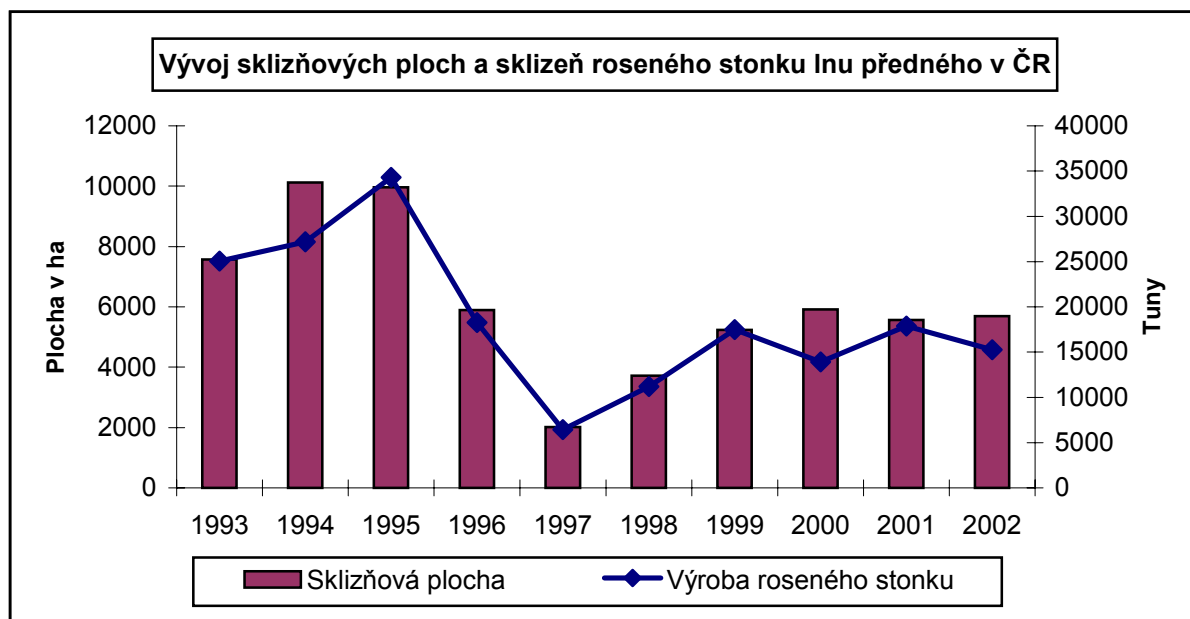




Skližeň Inu



Obracení vytrhaného Inu



Pramen : Lnářský svaz ČR

Bilance produkce a užití rosených stonků v ČR

Ukazatel	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03*
Sklizňové plochy (ha)	5 899	2 017	3 719	5 232	5 911	5 565	5 694
Výnos rosených stonků (t/ha)	3,10	3,19	3,01	3,34	2,36	3,23	2,73
Sklizeň rosených stonků (t)	18 272	6 439	11 185	17 484	13 929	17 865	15 271
Počáteční zásoba (t)	13 887	172	0	0	0	0	0
Dovoz (t)	52	497	1 244	163	348	293	
Vývoz (t)	20	57	48	232	106	7	
Domácí spotřeba (t**)	32 019	7 051	12 381	16 996	14 129	18 107	
Konečná zásoba (t**)	172	0	0	0	0	0	
Předpokládaná minimální potřeba (t**)						44 000	32 000

Pramen: ČSÚ, celní statistika, Lnářský svaz ČR

Poznámka: * odhad,

** uvádí se odhad, protože se dosud tento údaj sledoval za kalendářní rok

Při porovnání předpokládané potřeby rosených stonků odvozené ze spotřeby dlouhého vlákna se skutečnou produkcí vyplývá, že by odbyt našla i dvojnásobná nabídka rosených stonků. Rovněž by bylo potřebné obnovit technologické zásoby rosených stonků v tírnách. Rozdíl mezi potřebou a tuzemskou produkcí rosených stonků musel být řešen dovozem lněných vláken.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců roseného lněného stonku (Kč/t)

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	*2000	*2001	*2002
4 049	2 379	3 588	3 740	4 197	3 696	3 222	3 510	4 100	3 317	2 546	4 218

Pramen: ČSÚ,

Poznámka: *od roku 2000 údaje Lnářského svazu

Stručné zhodnocení lnářské sezóny 2002 v ČR

V roce 2002 bylo přadným lnem oseto 5 884,5 ha. Uplatněno bylo 15 odrůd, převládaly odrůdy Jordán (1 232,8 ha), Escalina (1 228,8 ha), následovaly odrůdy Bonet (783,1 ha), Viking (679,7 ha) a další.

Len se podařilo zasít v optimálním čase, tj. během měsíce dubna. Průběh setí byl bez výraznějších problémů, povětrnostní podmínky byly vcelku příznivé. V květnu byly porosty poměrně vyrovnané, v některých oblastech ale opožděné vzrůstem z důvodu nedostatku srážek.

Trhání bylo zahájeno již počátkem července, tzn. dříve než je obvyklé. Probíhalo při optimálním počasí, 80 % porostů se podařilo vytrhat do konce července a koncem srpna bylo trhání skončeno. Nevytrháno zůstalo 30 ha porostů na pozemcích podmáčených po deštích a záplavách nebo poškozených větrem.

Počasí bylo příznivé i pro rosení, takže do konce srpna byl rosený stonek sklizen ze 70 % ploch. Dobrý průběh sklizně ovlivnily v druhé polovině srpna v některých oblastech silné deště a záplavy (zejména v jihočeském a středočeském kraji), kdy se podmáčené pozemky nemohly sklízet, a tak došlo k přerosení lněného stonku. Stonek nebyl sklizen ze 161 ha, jednalo se o krátký nebo přerosený stonek nevhodný pro tírenské zpracování.

V roce 2002 činila celková sklizeň roseného stonku 15 271 t při průměrném výnosu 2,73 t/ha. Pěstitelé dosáhli průměrné ceny 4 218 Kč/t roseného stonku. Podíl dlouhého vlákna ze sklizně 2002 je odhadován na 13,7 % (podle průzkumu v tírnách lnu).

Přehled o hlavních výsledcích sezóny přadného lnu v ČR roku 2002

Osevní plocha	ha	5 885
Sklizňová plocha	ha	5 694
- z toho množitelské plochy	ha	2 002
- tj. podíl množitelských ploch	%	34
Produkce celkového množství rosených stonků	t	15 271
Průměrný výnos rosených stonků	t/ha	2,73
Průměrná realizační cena za 1 t roseného stonku	Kč	4 218
Celkový obsah vlákna ve stonku	%	27,5
Průměrný obsah dlouhého vlákna	%	13,7
Průměrný výnos semene	t/ha	0,5
Výroba vlákna ze sklizně 2002 celkem - předpoklad	t	4 107
Výroba dlouhého vlákna ze sklizně 2002 - předpoklad	t	2 088
Výroba krátkého vlákna ze sklizně 2002 - předpoklad	t	2 019
Poměr výroby dlouhého a krátkého vlákna		51 : 49
Produkce dlouhého vlákna na 1 ha	kg	355
Produkce krátkého vlákna na 1 ha	kg	343
Celková produkce uznaného osiva	t	599,9
Počet pěstitelů*		142

Pramen: Statistika Lnářského svazu ČR, * podle SZIF

Předpokládaný rozsah osevních ploch v roce 2003

Podle informací z tírenských podniků jsou předběžné smlouvy v roce 2003 uzavřeny na 6 050 ha. Pěstování a zpracování lnu ukončila firma Agropodnik Dvorce v Moravskoslezském kraji, která v minulém roce pěstovala a zpracovávala 265 ha přadného lnu.



Vzcházení konopí

Odrůdové zkoušky konopí setého

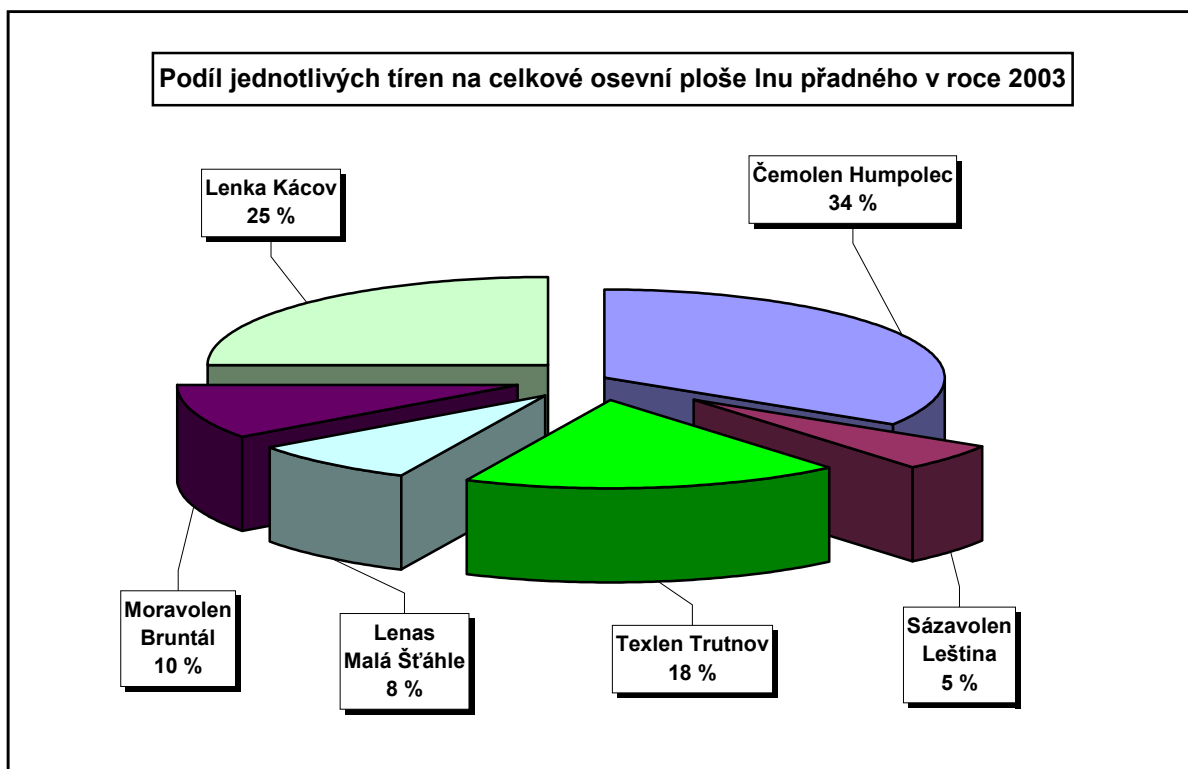




Sklizeň konopí setého

Nesklizené konopí v zimě (rok 2001)





Pramen : Lnářský svaz ČR

Perspektivy pěstování přádného lnu

Splnění požadavků textilního, papírenského a dalšího zpracovatelského průmyslu na domácí surovinu předpokládá podstatné rozšíření pěstebních ploch lnu přádného.

Potřebný rozsah pěstování přádného lnu z hlediska plného zajištění požadavků zpracovatelského průmyslu na dlouhé vlákno

Rok	MJ	2000	2001	2002	2003*
Potřeba dlouhého vlákna	t/rok	4 500	5 970	4 300	4 900
Produkce dlouhého vlákna	t/ha	0,21	0,23	0,28	0,4
Výnos rosených stonků	t/ha	2,4	3,4	2,73	3,4
Potřebná osevní plocha lnu	ha	20 000	25 000	15 300	12 250
Skutečná osevní plocha lnu	ha	6 302	7 094	5 885	6 050

Pramen: Lnářský svaz ČR

Poznámka: *předpoklad

S vyšším využitím tírenských provozů je možné uvažovat nejdříve v roce 2004, protože pro plynulou výrobu je potřebné předzásobení z předchozí sklizně. Pro nezbytné předzásobení surovinou na všech výrobních stupních je produkce roseného stonku z roku 2002 a očekávaná z roku 2003 stále nedostatečná.

TÍRENSKÉ ZPRACOVÁNÍ LNU V ČR

Zpracovatelské kapacity pro přádný len v ČR v roce 2002

Lnářský podnik	Strojní vybavení	Roční zpracovatelská kapacita RS	Sklizňová plocha	Sklizeny stonek	Zpracovaný RS	Podíl tíren na produkci RSV	Využití tíren. kapacit
		t	ha	t	t	%	%
Agropodnik Dvorce	1 dvousekcvá turbína	3 700	238	650	650	4,2	17
Čemolen Humpolec	3 dvousekcvé turbíny	11 200	1 575	4 400	5 523	28,8	39
Lenka Kácov	2 čtyřsekcvé turbíny	15 000	1 123	3 428	3 456	22,4	23
Lenas Malá Štáhle	2 dvousekcvé turbíny	7 500	459	1 310	1 595	8,6	17
Moravolen St. Libavá	1 dvousekcvá turbína	3 700	649	1 293	1 622	8,5	35
Sázavolen Leština	1 dvousekcvá turbína	3 700	420	990	1 192	6,5	27
Texlen Radvanice	3 dvousekcvé turbíny	11 200	1 230	3 200	3 470	21,0	29
Celkem		56 000	5 694	15 271	17 508	100	31

Pramen: Statistika Lnářského svazu ČR

V současné době jsou tuzemské zpracovatelské tírenské kapacity využívány z jedné třetiny. Volná kapacita tíren je jedním z předpokladů ke zvyšování osevních ploch lnu přádného.

Vývoj výroby lněných vláken v ČR

Rok	Lněná vlákna celkem (t)	Dlouhé vlákno (t)	Krátké vlákno (koudel) (t)	Poměr dlouhého a krátkého vlákna
1991	16 862	7 484	9 387	44 : 56
1992	11 019	4 857	6 162	44 : 56
1993	9 400	4 130	5 270	44 : 56
1994	8 800	3 980	4 820	45 : 55
1995	11 100	4 650	6 450	42 : 58
1996	7 200	2 800	4 400	40 : 60
1997	1 798	708	1 090	40 : 60
1998	3 088	1 235	1 853	40 : 60
1999	4 895	2 098	2 797	43 : 57
2000	4 896	2 235	2 661	45 : 55
2001	4 737	1 596	3 141	34 : 66
2002	5 333	1 598	3 735	30 : 70

Pramen: ČSÚ, Lnářský svaz ČR

Zpracování roseného stonku v ČR

Rok	Výkup roseného stonku (t)	Průměrná výdajnost dlouhého vlákna v tinně (%)	Skutečná výroba dlouhého vlákna (t)
1998	12 351	10	1 235
1999	17 484	12	2 098
2000	16 811	13,3	2 235
2001	18 526	8,6	1 596
2002	17 508	9,2	1 598

Pramen: Lnářský svaz ČR

POŽADAVKY TEXTILNÍHO PRŮMYSLU A BILANCE PRODUKCE A UŽITÍ VLÁKNA

Požadavky textilního průmyslu na lněné vlákno a koudel v ČR v roce 2002 a 2003 (t)

Ukazatel	Třený len		Tírenska koudel		Vochlovaný len		Vochlovaná koudel	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Z domácí produkce	1 733	2 006	1 202	1 231	110	51	39	40
Z dovozu	1 916	2 146	441	460	266	400	734	630
Celkem	3 649	4 152	1 643	1 691	376	451	773	670

Pramen: Statistika Lnářského svazu ČR podle sdělení přádelen lnu v ČR

Poznámka: Údaje za rok 2003 jsou předpoklady

Užití lněného vlákna k výrobě lněných přízí ve lnářských přádelnách v ČR (t)

Ukazatel	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*	2002*
Příze lenky	2 063	2 974	3 153	2 484	1 461	1 922	1 890	1 830	2 405	1 981	1 835
Příze koudelky	3 319	3 761	4 194	3 479	2 157	2 159	1 960	2 683	2 754	2 309	2 299
Celkem	5 382	6 735	7 347	5 963	3 618	4 081	3 850	4 513	5 159	4 290	4 134

Pramen: Lnářský svaz ČR, ATOK, * Resortní statistické zjišťování MPO ČR

Bilance produkce a užití dlouhého vlákna (t)

Ukazatel	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Počáteční zásoba	0	289	4 145	2 558	935	0		1 261	44
Změna provozní zásoby							+12		
Výroba dlouhého vlákna	3 980	4 650	1 830	840	1 443	1 943	2 235	1 591	1 598
Dovoz dlouhého vlákna	4 516	4 383	517	1 607	2 248	3 447	2 221	2 221	2 102
Dovoz vochl. vlákna*							1 237	1 006	1 374
Celková nabídka	8 496	9 322	6 492	5 005	4 626	5 390	5 705	6 079	5 118
Tuzemské spotřeba	8 000	5 100	3 600	3 900	4 526	5 300	4 444	5 969	4 273
Vývoz dlouhého vlákna	207	77	334	170	100	90	0	66	21
Konečné zásoby	289	4 145	2 558	935	0	0	1 261	44	824

Pramen: Celní statistika, Lnářský svaz ČR

Poznámka: * dovoz vochlivaného vlákna přepočteného na třené vlákno

Celková spotřeba třeného a vchlovaného lnu v roce 2002 odpovídá v přepočtu množství:

- třeného lnu z tuzemska celkem	1 916 t
- třeného lnu z dovozu celkem	2 357 t
- třeného lnu celkem	4 273 t

Předpokládaná potřeba třeného a vchlovaného lnu v roce 2003 odpovídá v přepočtu množství :

- třeného lnu z tuzemska celkem	2 090 t
- třeného lnu z dovozu celkem	2 810 t
- třeného lnu celkem	4 900 t

V přádelnách se užívá třený len po procesu vchlování. Pro získání hmotnostní jednotky vchlovaného lnu je zapotřebí 1,66 násobek třeného vlákna.

Zásoby ve vchlovnách i v přádelnách jsou vyčerpány. Tuzemské zdroje dlouhého vlákna jsou nedostatečné a pro zabezpečení produkce přádelen pro textilní průmysl je nutné velké objemy dlouhého vlákna dovážet.

CENOVÝ VÝVOJ

Pohyb průměrných cen dlouhých vláken v ČR (Kč/kg)

Třené vlákno	Stand.	Tex	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Nízká jakost	9	110	46	54	35	35	38	33	38
Střední jakost	10-11	100-90	71	63	40	45	50	42	51
Lepší jakost	12	84	84	75	50	50	53	55	64
Nejlepší jakost	13-14	76-72	90	78	55	-	-	65	do 72

Pramen: Lnářský svaz ČR

Od roku 2001 je dlouhé vlákno v ČR posuzováno v upravených jakostních skupinách ve snaze dosáhnout shody ocenění jakosti vlákna s cenami na burze vlákna v Kortrijku.

Průměrné ceny dlouhého vlákna v ČR (Kč/kg)

Třené vlákno	Stand.	Tex	2001	2002
Nízká jakost	7-8	140-125	40	46
Střední jakost	9-10	110-100	57	55
Lepší jakost	11	92	68	62
Nejlepší jakost	12	84 a lepší	70	72

Pramen: Lnářský svaz ČR

Ceny dlouhého vlákna reagují na vývoj nabídky a poptávky v ČR a na aktuální situaci na západoevropské burze lnu.

Pohyb cen krátkého vlákna (koudelí) v ČR (Kč/kg)

Krátké vlákno	Stand.	Tex	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Nízká jakost	2	500	8	7	6	10,5	12,5	12,5	13,0	12	12,5
Střední jakost	3	330	10	8	7	11,5	12,5	13,0	15,0	13	14
Lepší jakost	4	250	13	12	10	13,5	15,0	15,0	17,0	15	16
Nejlepší jakost	6-8	165-125	19	15	13					17-20	17-20

Pramen: Lnářský svaz ČR

Před rokem 1997 bylo krátkého vlákna (koudelí) na tuzemském trhu nadbytek a tomu odpovídaly i nízké ceny, které však nebyly pro producenty rentabilní. Od roku 1997 mají ceny krátkého vlákna rostoucí trend, roste poptávka po lepších kvalitách zejména pro výrobu jemnějších koudelových přízí. Rovněž roste poptávka po papírenských koudelích. V roce 2002 spotřebovala OP Papírna v Olšanech 5 tis. t a v roce 2003 se předpokládá spotřeba 7 tis. t krátkých vláken pro výrobu speciálních druhů papíru.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Dovoz lnu a lněných surovin bez rozlišení celního režimu (t)

Kód celního sazebníku	Název zboží	Dovoz						
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
5301 10 00	Len surový nebo máčený	33,8	31,9	1 302,2	518,0	293,8	377,0	270,8
5301 21 00	Len lámaný nebo třený	171,2	862,2	1 018,6	1 900,9	2 221,3	2 198,4	2 101,8
5301 29 00	Len vochlovaný	346,1	743,8	831,2	961,8	745,1	606,2	828,0
5301 30 10	Lněná koudel	1 749,2	3 059,3	2 612,4	2 842,7	2 510,6	2 433,5	4 198,5
5301 30 90	Lněný odpad	211,2	32,1	174,1	0	0,4	0	13,2
5301	Celkem	2 511,5	4 729,3	5 938,5	6 223,4	5 771,2	5 615,1	7 412,3

Pramen: Celní statistika

Dovoz lnu a lněných surovin do volného oběhu (t)

Kód celního sazebníku	Název zboží	Dovoz						
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
5301 10 00	Len surový nebo máčený	26,8	31,9	1 296,9	518,0	292,5	371,0	270,8
5301 21 00	Len lámaný nebo třený	149,2	862,2	927,3	1 461,1	1 901,4	1 772,0	1 688,0
5301 29 00	Len vochlovaný	337,3	743,0	831,2	961,5	741,9	589,3	828,0
5301 30 10	Lněná koudel	1 722,5	3 056,5	2 556,5	2 803,3	2 510,6	2 433,5	4 198,5
5301 30 90	Lněný odpad	211,2	32,1	174,1	0,0	0,4	0,0	13,2
5301	Celkem	2 447,1	4 725,7	5 786,0	5 743,8	5 446,8	5 165,8	6 998,6

Pramen: Celní statistika

Vývoz lnu a lněných surovin bez rozlišení celního režimu (t)

Kód celního sazebníku	Název zboží	Vývoz						
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
5301 10 00	Len surový nebo máčený	30,0	44,6	22,1	131,7	249,6	5,2	2,0
5301 21 00	Len lámaný nebo třený	55,7	2,7	35,9	77,9	222,2	66,1	20,8
5301 29 00	Len vochlovaný	265,6	166,8	1,6	11,9	15,7	88,6	129,3
5301 30 10	Lněná koudel	3 647,8	1 689,5	1 098,3	1 042,5	945,7	1 282,6	328,5
5301 30 90	Lněný odpad	239,1	320,1	364,2	514,3	620,1	777,3	943,2
5301	Celkem	4 238,2	2 223,7	1 522,1	1 778,3	2 053,4	2 219,7	1 423,8

Pramen: Celní statistika

Vývoz lnu a lněných surovin do volného oběhu (t)

Kód celního sazebníku	Název zboží	Vývoz						
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
5301 10 00	Len surový nebo máčený	30,0	44,6	22,1	131,7	249,6	5,2	2,0
5301 21 00	Len lánaný nebo třený	55,7	2,7	35,9	51,7	222,2	64,3	20,8
5301 29 00	Len vochlovaný	265,6	166,4	1,5	11,9	15,7	88,6	129,3
5301 30 10	Lněná koudel	3 643,2	1 689,5	1 097,8	1 040,6	945,7	1 282,6	308,5
5301 30 90	Lněný odpad	239,1	320,1	364,2	431,0	558,9	724,6	878,7
5301	Celkem	4 233,6	2 223,3	1 521,4	1 666,9	1 992,1	2 165,3	1 339,3

Pramen: Celní statistika

Dovoz vybraných výrobků ze lnu (tis. Kč)

Kód celního sazebníku	Název zboží	1998	1999	2000	2001	2002
5306	Příze lněná	19 308	31 876	73 017	54 222	54 691
5309	Tkaniny lněné	210 540	256 044	272 253	258 275	245 287
5801 90 10	Tkaniny vlasové, žinylkové ze lnu	0	14	48	128	47
5905 00 30	Tapety ze lnu ostatní ne z nití rovnoběžně uložených	0	31	0	0	1
6106 90 50	Halenky, košile dámské, dívčí ze lnu, ramie pletené, háčkované	68	143	1 386	418	123
6110 90 10	Pulovry, svetry, vesty apod. ze lnu, ramie pletené, háčkované	2 658	1 762	4 845	3 462	3 857
6205 90 10	Košile pánské, chlapecké ze lnu, ramie	2 640	2 020	1 910	2 064	4 188
6206 90 10	Halenky košile dámské, dívčí ze lnu, ramie	7 269	4 219	4 895	7 540	7 810
6302 29 10	Prádlo ložní potisknuté ze lnu, ramie	55	0	0	2	3
6302 31 10	Prádlo ložní nepotisknuté ze směsi bavlna – len	594	1 708	587	320	1 522
6302 39 10	Prádlo ložní nepotisknuté ze lnu	125	439	55	248	49
6302 51 10	Prádlo stolní ze směsi bavlna – len	2 502	3 111	6 075	6 783	10 251
6302 52 00	Prádlo stolní ze lnu	3 638	2 868	3 198	2 880	3 498
6302 91 10	Prádlo toaletní, kuchyňské ze směsi bavlna – len	8 730	7 916	3 444	3 087	2 339
6302 92 00	Prádlo toaletní, kuchyňské ze lnu	724	813	63	875	355
6304 19 30	Přehozy lůžkové ze lnu nebo ramie, ne pletené, háčkované	0	10	141	0	0
	Celkem	258 851	312 974	371 917	340 304	334 021

Pramen: Celní statistika

Vývoz vybraných výrobků ze lnu (tis. Kč)

Kód celního sazebníku	Název zboží	1998	1999	2000	2001	2002
5306	Příze lněná	177 815	213 573	314 600	258 661	256 374
5309	Tkaniny lněné	847 151	890 372	1 077 413	984 260	876 868
5801 90 10	Tkaniny vlasové, žinylkové ze lnu	170	139	0	0	0
5905 00 30	Tapety ze lnu ostatní ne z nití rovnoběžně uložených	0	0	0	0	0
6106 90 50	Halenky, košile dámské, dívčí ze lnu, ramie pletené, háčkované	477	63	609	23	96
6110 90 10	Pulovry, svetry, vesty apod. ze lnu, ramie pletené, háčkované	2 714	2 374	2 352	3 836	612
6205 90 10	Košile pánské, chlapecké ze lnu, ramie	26 398	30 460	28 099	18 589	18 267
6206 90 10	Halenky košile dámské, dívčí ze lnu, ramie	57 156	81 673	72 978	71 311	72 444
6302 29 10	Prádlo ložní potisknuté ze lnu, ramie	0	13	20	1 451	228
6302 31 10	Prádlo ložní nepotisknuté ze směsi bavlna – len	1 713	1 243	1 463	824	1 871
6302 39 10	Prádlo ložní nepotisknuté ze lnu	7 734	8 148	6 055	2 269	2 860
6302 51 10	Prádlo stolní ze směsi bavlna – len	18 617	35 943	63 788	69 668	39 027
6302 52 00	Prádlo stolní ze lnu	30 499	31 866	50 468	54 696	37 459
6302 91 10	Prádlo toaletní, kuchyňské ze směsi bavlna – len	154 094	161 864	152 332	143 006	78 752
6302 92 00	Prádlo toaletní, kuchyňské ze lnu	60 403	39 547	21 484	21 164	27 158
6304 19 30	Přehozy lůžkové ze lnu nebo ramie, ne pletené, háčkované	0	16	83	61	22
	Celkem	1 384 941	1 497 294	1 791 744	1 629 819	1 412 038
	SALDO	+1 126 090	+1 184 320	+1 419 827	+1 289 515	+1 078 017

Pramen: Celní statistika

PĚSTOVÁNÍ LNU OLEJNÉHO

Len olejní ve světě

Podle statistiky FAO se pěstební plocha lnu olejného v roce 2002 odhaduje na 2,9 mil. ha, z toho je 123 tis. ha v zemích EU. Celková sklizeň by podle této statistiky dosáhla 2,28 mil t, což je téměř o 0,4 mil. t méně než v roce 2000. Z této produkce připadá 31 % na Kanadu, 25 % na Čínu a 10 % na Indii. Přitom produkce EU činí pouze 4 % z celkového množství.

Přehled sklizňové plochy a produkce lnu olejného ve světě

Ukazatel	Plocha (ha)	Produkce (t)
Svět celkem	2 947 952	2 283 346
Z toho: - Čína	600 000	560 000
- EU (15)	123 433	93 000
Belgie	14 000	14 500
Dánsko	1 700	2 000
Francie	65 000	30 000
Německo	10 000	10 000
Itálie	3 000	2 000
Nizozemsko	4 461	4 500
Španělsko	12 000	10 000
Švédsko	3 272	6 000
Velká Británie	10 000	14 000

Pramen: Euroflax Newsletter no. 1,6/2002

Měsíční průměry cen lněného semene dovezeného do Rotterdamu (Kč/t)

2002								2003			
Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	Březen	Duben
8030	8431	8293	8945	9105	9395	10036	9996	9546	9488	8744	8644

Pramen: Datagain

Len olejní v České republice

Plochy lnu olejného v ČR kolísaly v závislosti na stabilitě a koncepčním řešení zemědělské výroby. Největší deprese se přitom projevila v roce 1997 a pouze zvýšená poptávka po lněném semeni potravinářské kvality a vyšší cenová relace způsobily mírný nárůst ploch. Příčinou prudkého navýšení osevů lnu olejného v roce 2001 bylo vydání nařízení vlády č. 86/2001 Sb. (novelizováno nařízením č. 454/2001 Sb.), kterým byl olejní len zařazen do skupiny plodin pěstovaných k energetickým nebo průmyslovým účelům na půdách uváděných do klidu a při dodržení podmínek SZIF (zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu) bylo možno na jeho pěstování čerpat finanční podporu ve výši 5 500 Kč/ha.

V roce 2002 bylo lnem olejným oseto celkem 2 548 ha. Z toho 2 048 ha pro technické užití a 500 ha pro potravinářské užití. Z této plochy bylo při výnosu 1,3 t/ha sklizeno 3 337 t semene.

Vývoj sklizňových ploch, hektarových výnosů a celkové produkce lnu olejného v ČR

Rok	Sklizňová plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Celková produkce (t)	
1990	606	1,77	1 073	
1991	4 600	1,47	6 762	
1992	1 080	1,50	1 620	
1993	780	1,58	1 232	
1994	1 072	1,27	1 361	
1995	752	1,30	978	
1996	407	1,36	553	
1997	312	1,21	377	
1998	646	1,40	904	
1999	2 251	1,57	3 535	
2000	1 700	1,35	2 295	
2001	3 045	0,85	2 603	
2002	Technické užití	2 048	1,30	2 662
	Potravin. + krmiv.	500	1,35	675

Pramen: Agritec Šumperk

Průměry cen lněného semene placených zemědělským výrobcům (Kč/t)

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
9 414	9 459	6 932	6 277	6 475	7 336	7 455	8 640	10 875	10 988	8 717	8 524	7 182

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny zemědělských výrobců lněného semene podle směrů užití (Kč/t)

Využití	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Technické a krmivářské	7 336	7 455	8 950	9 500	9 750	7 500	7 000	8 000
Potravinářské	7 900	8 200	9 800	12 500	13 500	12 500	12 000	15 000

Pramen: Agritec Šumperk

Zahraniční obchod s lněným semenem bez rozlišení celního režimu (t)

(Kódy celního sazebníku 1204 00 10, 1204 00 90)

Ukazatel	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Dovoz	57,6	261,6	748,9	561,3	449,0	356,2	375,6
Vývoz	877,4	794,2	730,6	1 340,2	3 420,6	2 526,2	2 187,3
Saldo	+819,8	+532,6	-18,3	+778,9	+2 971,6	+2 170,0	+1 811,7

Pramen: Celní statistika

Zahraníční obchod s lněným semenem v režimu volného oběhu (t)

(Kódy celního sazebníku 1204 00 10, 1204 00 90)

Ukazatel	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Dovoz	32,6	171,6	728,2	495,0	129,7	215,6	280,3
Vývoz	877,4	794,2	730,6	1 321,6	3 200,2	2 430,3	2 142,8
Saldo	+844,8	+622,6	+2,4	+826,6	+3 070,5	+2 214,7	+1 862,5

Pramen: Celní statistika

Celkový dovoz lněného semene do ČR v roce 2002 oproti předchozímu roku mírně vzrostl (+5,4 %), naopak u vývozu byl zaznamenán pokles o 13,4 %. Dovoz lněného semene na technické zpracování ve větším rozsahu probíhal z Kanady, Ukrajiny a Polska. Vývoz lněného semene byl uskutečněn zejména do Polska (v roce 2001 v množství 2 006,5 t a v roce 2002 v množství 1 522,3 t) a do Rakouska (v roce 2001 téměř 291 t, v roce 2002 pokles na 262 t).

Zahraníční obchod s lněným olejem bez rozlišení celního režimu (t)

(Kódy celního sazebníku 1515 11 00, 1515 19 10, 1515 19 90)

Ukazatel	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Dovoz	3 739,5	3 994,5	1 968,9	1 763,9	1 851,2	1 712,4	1 515,7
Vývoz	1 690,6	1 343,6	493,5	37,8	8,5	407,6	224,8
Saldo	-2 048,9	-2 650,9	-1 475,4	-1 726,1	-1 842,7	-1 304,8	-1 290,9

Pramen: Celní statistika

Zahraníční obchod s lněným olejem v režimu volného oběhu (t)

(Kódy celního sazebníku 1515 11 00, 1515 19 10, 1515 19 90)

Ukazatel	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Dovoz	3 739,2	3 994,1	1 968,8	1 763,8	1 827,5	1 688,3	1 515,7
Vývoz	1 690,6	1 343,6	493,5	37,7	8,5	407,6	224,8
Saldo	-2 048,6	-2 650,5	-1 475,3	-1 726,1	-1 819,0	-1 280,7	-1 290,9

Pramen: Celní statistika

Vzhledem k úrovni nabídky tuzemského lněného semene a vzhledem k existenci tuzemských zpracovatelských kapacit je otázkou, zda jsou dovozy lněného oleje v takovém rozsahu nutné.

Výhled pěstování lnu olejného

Lněné semeno se tradičně zpracovává na vysychavé oleje pro výrobu fermeží a barev a stále více se uplatňuje i v potravinářství. Pěstování lnu olejného je podpořeno zařazením mezi plodiny, které je možné pěstovat na půdě uváděné do klidu (tj. bez produkce potravin a krmiv). Jistota podpory pěstování této plodiny státem významně přispěla k rozšíření a stabilizaci pěstování v ČR. V roce 2003 se předpokládá osev lnu olejného v rozsahu nad 4 tis. ha.

PĚSTOVÁNÍ KONOPÍ SETÉHO V ČR

Konopí seté se v ČR od roku 1956 do roku 1997 nepěstovalo. Společně s počátkem řešení projektu EP 0960996298, podporovaného Národní agenturou pro zemědělský výzkum ČR, se obnovilo jeho pěstování. V letech 1997 a 1998 se plochy oseté konopím pohybovaly do 2 ha, přičemž se vesměs jednalo pouze o experimentální plochy. Od roku 1999 jsou v ČR povoleny pro pěstování 2 odrůdy konopí setého: polská odrůda Beniko a ukrajinská odrůda Juso-11.

V roce 2000 se konopím oselo 129 ha, sklizňová plocha byla 58 ha. V roce 2001 došlo k poklesu osevni plochy na 55 ha a sklizňové na 27 ha. V roce 2002 se konopí seté pěstovalo na 91 ha. V roce 2003 se předpokládá osevni plocha konopí 115 ha. Z části ploch je produkováno semeno pro krmné nebo technické využití.

Plochy a produkce konopí setého v ČR

Rok	Měrná jednotka	2000	2001*	2002*	2003* 1)
Osevni plocha	ha	129	29	91	115
Výnos semene při pěstování na semeno	t/ha	0,8	0,8	0,85	0,7
Výnos stonku	t/ha	9,0	9,0	9,5	9,0
Výnos vlákna	t/ha	2,25	2,25	2,35	1,55
Výnos hmoty pro energetické využití	t/ha	10,0	10,0	10,5	10,0

Pramen: Agritec

Poznámka: * odhad podle SZIF, 1) předpoklad

Pro potřeby přádelen se do ČR nepravidelně dováží konopné vlákno z Rumunska, Číny a Indie v množství do 5 t ročně. Osivo konopí setého se dováží z Polska a Ukrajiny za průměrnou cenu 85 – 105 tis. Kč/t. Po zpracování sklizně z roku 2003 se předpokládá využití tuzemského konopného vlákna pro textilní a jiné průmyslové účely.

Nové technologie pěstování a zpracování bez ruční práce otevírají možnost pěstování konopí pro produkci vláken, především pro technické účely. Odborníci uvádějí 2 000 ha jako optimální plochu pro pěstování konopí setého v ČR.

Nová pěstitelská technologie spočívá v posečení, zkrácení stonku a jeho vyložení k rosení na poli. Po několika týdnech rosení je stonek mechanicky sebrán. Také oddělování konopného vlákna na automatických třídících linkách probíhá bez zásahu lidské ruky.

Počátkem roku 2003 proběhly ověřovací zkoušky na lince pro zpracování konopí v podniku Lenka Kácov. Linka s výkonem 2 tuny suroviny za hodinu je schopna zpracovat konopný stonek z plochy 300 ha. V ČR zatím není tolik konopí, linka však může zpracovávat i stonky z vymláčeného lnu olejného.

Je nesporné, že konopí je plodinou s mnohostranným využitím. V poslední době se jako nezastupitelné ukazují některé vlastnosti přírodních vláken jako navlhavost, trvanlivost, prodyšnost a tepelně izolační vlastnosti. Vysoce se hodnotí i další kladné vlastnosti, související s výrobou, jako je menší výrobně energetická náročnost, druhotná zpracovatelnost a biodegradabilita použitého materiálu. Pro tyto vlastnosti má konopí seté možnost uplatnění nejen v klasické výrobě textilních materiálů (džínovina, dekorační látky), ale zejména při výrobě speciálních textilií a výrobků, určených pro průmyslové využití.

Hlavní důvody pro rozšíření a zpracování konopí setého:

- Konopí je recyklovatelná přírodní surovina s příznivým vlivem na životní prostředí. Má uplatnění v řadě nových průmyslových sektorů.
- Konopí roste téměř v každém klimatu v celé Evropě. To dosvědčuje nárůst jeho pěstitelských ploch v tak klimaticky odlišných zemích jako je Španělsko, Německo i Finsko. Konopí vzhledem ke svému vzrůstu nepotřebuje téměř žádné ochranné pesticidní prostředky.
- Moderní technologie uvolňování vlákna odstranila všechna dřívější sklizňová rizika. Vyloučila jakoukoliv potřebu živé lidské práce při sklizni a především odstranila proces máčení konopného stonku, který byl velmi drahý, náročný na technologickou vodu a problémový z hlediska odpadních vod a pracovního prostředí.
- Zpracování stonku na vlákno je prováděno na nových, strojně technologických sestavách metodou jednotného vlákna. Nevyrábí se vůbec dlouhé konopné vlákno. Jednotná konopná koudel středního staplu je zpracovatelná vysoce produktivními pracovními postupy.
- Jsou vyšlechtěny odrůdy konopí setého s obsahem THC nižším než 0,2 %, což je podmínka pro povolení pěstování v zemích EU.

Pro oživení pěstování v ČR bylo již hodně uděláno. Podařilo se stanovit agrotechnické podmínky a úspěšně ověřit pěstování konopí v našich podmínkách, legislativní předpisy nebrání pěstování povolených druhů a odrůd konopí, které obsahují méně než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů, byla vybudována tíremská kapacita pro zpracování konopného stonku a výrobu konopného vlákna a jeho využití v domácím textilním průmyslu bylo úspěšně výzkumně ověřeno. Nedořešena zatím zůstává dostupnost funkčních strojů na sklizeň a posklizňovou manipulaci s konopným stonkem.

VÝSLEDKY VYJEDNÁVÁNÍ O PODMÍNKÁCH PŘÍSTUPU ČR K EU PRO LEN A KONOPÍ

Základní principy v oblasti přímých plateb

Pro přímé platby byl pro období 2004 – 2007 stanoven postupný náběh 25-30-35-40 % výše v EU, pak zvýšení +10 % ročně (nový článek 1.a. Nařízení č. 1259/1999) s tím, že nový členský stát může povýšit platby o dalších 30 % z národních zdrojů. U komodit, kde byla před vstupem (tj. v roce 2003) udělena domácí podpora v režimu podobném přímým platbám v EU, lze v roce 2004 navýšit přímou platbu z národního rozpočtu do výše podpory v roce 2003 u jednotlivé komodity +10 % s tím, že nebude překročena aktuální výše přímé platby v EU. V letech 2004 – 2006 může být kombinováno financování z domácích zdrojů s použitím části strukturálních fondů.

(Další vychází z kursu 1 EUR = 30 Kč).

Podpory pro len a konopí lze rozdělit do třech částí:

1. Přímá platba pěstiteli v rámci platby na plochu
2. Podpora zpracovateli
3. Přímá platba výrobcí osiva

1. Přímá platba pěstiteli v rámci platby na plochu

ČR vyjednala celkovou základní plochu orné půdy 2 253 598 ha a referenční výnos obilovin 4,2 t/ha.

Přímé platby v sektoru plodin na orné půdě

(Nařízení Rady č. 1251/99 ze dne 17. května 1999 o systému podpor pro pěstitelé některých plodin na orné půdě).

- Platba se poskytuje na tzv. základní plochu plodin na orné půdě (obiloviny, některé olejnin, některé luskoviny, některé jednoleté pícniny, technické plodiny – len a konopí, a řízený úhor – set-aside), stanovenou jako průměr tříletého referenčního období (1989 - 1991) u stávajících členských států a na základě vyjednávání s novými kandidátskými zeměmi.
- Výše platby nyní činí 63 EUR na tunu regionálního referenčního výnosu obilovin (u luskovin 72,5 EUR/t ref. výnosu). Referenční výnos může být v rámci členského státu rozdílný (např. na horách a podhorách nižší než průměr, naopak v nížinách vyšší). Regionální výnos se stanoví v tzv. regionalizačním plánu, jehož návrh byl zpracován ke dni 31. 12. 2002. Na základě tohoto plánu bude rozhodnuto o tom, zda bude jeden region nebo dva s různou úrovní referenčního výnosu. Výpočet podle referenčního výnosu se použije pro všechny oprávněné plodiny, tedy i pro len a konopí na vlákno. (tj. 4,2 x 63 EUR/ha)
- Podmínkou pro udělení platby je vyjmutí nejméně 10 % základní plochy z produkce, kde mohou být pěstovány jen předepsané druhy plodin pro nepotravinářské využití. Tato podmínka platí jen pro velké výrobce, jejichž produkční potenciál ze základní výměry převyšuje 92 t obilovin.
- Přímá platba se neposkytuje na tu část výměry orné půdy, na které jsou pěstovány krmné plodiny, započítané pro splnění intenzity chovu skotu 1,8 VDJ/ha krmné plochy.
- V rámci reformy je navrženo od marketingového roku 2004/2005 v souvislosti s poklesem intervenčních cen obilovin o 5 % zvýšení přímé platby o 3 EUR/t.
- Marketingový rok začíná 1. července a končí 30. června.
- Žádosti o platby se nesmí podávat pro půdu, která byla k 30. listopadu 2002 stálou pastvinou, byla osázena stálými plodinami nebo stromy nebo byla využívána pro nezemědělské účely.
- Pěstitel provede osev do 31. května a do 15. května podá žádost.
- Platby se uskutečňují mezi 16. listopadem a 31. lednem následujícím po sklizni.
- O regionalizaci referenčního výnosu není doposud rozhodnuto, bude řešeno současně s návrhem rozdělení plateb v rámci HRDP (Horizontální plán rozvoje venkova).

Následující tabulka uvádí výši přímé platby v Kč na hektar u obilovin a olejnin, bílkovinných plodin a lnu při klasifikaci celého území ČR do jednoho produkčního regionu s referenčním výnosem 4,2 t/ha. Dorovnání podle modelu 25-30-35 % + 30 %, princip 2003 + 10 % je uplatněn u lnu, kde bude možné již v prvním roce dosáhnout výše platby v EU. Dorovnávání u lnu podléhá notifikaci Evropské komise.

Platba	2004/2005			2005/2006			2006/2007		
	Obil., Olej.	Luskoviny	Len	Obil., Olej.	Luskoviny	Len	Obil., Olej.	Luskoviny	Len
EU	1 985	2 284	1 985	2 381	2 741	2 381	2 778	3 197	2 778
Dorovnání ČR	2 381	2 741	5 715	2 381	2 741	5 319	2 381	2 741	4 922
Celkem	4 366	5 025	7 700	4 762	5 482	7 700	5 159	5 938	7 700

Poznámka: Referenční výnos 4,2 t/ha

2. Len a konopí pěstované na vlákno

Vyjednána kvóta na dlouhé vlákno 1 923 t, kvóta na krátké vlákno 2 866 t

Přímé platby v sektoru přádné rostliny – podpora zpracovatelům

(Nařízení Rady č. 1673/2000 o společné organizaci trhu se lnem a konopím, pěstovaným na vlákno, čl. 2)

- Zpracovatel má nárok na podporu zpracování lnu na dlouhé vlákno:
 - 160 EUR/t - od marketingového roku 2002/03 do 2005/06 (tj. 4 800 Kč/t)
 - 200 EUR/t - od marketingového roku 2006/07 a dále (tj. 6 000 Kč/t)
- U lnu – krátké vlákno a konopí je Nařízením Rady č. 1673/2002 pro zpracovatele od marketingového roku 2001/02 do 2005/06 stanovena podpora na zpracování 90 EUR/t vlákna (tj. 2 700 Kč/t). Pro další roky není podpora v současné době stanovena.
- Podpora se poskytuje schválenému prvnímu zpracovateli v závislosti na množství vlákna, které bylo skutečně získáno ze stonků, na něž byla uzavřena kupní smlouva s pěstitelům. Na žádost zpracovatele lze vyplácet zálohu.
- Celkový obsah nečistot nesmí překročit 7,5 %.
- Podpora zpracovateli není klasifikována jako přímá platba dle Nařízení č. 1259/99, a proto se na ní nevztahuje krácení.
- Ve smyslu Nařízení Rady č. 1673/00 je možno v případě potřeby realokovat kvótu 2,2 tuny krátkého vlákna k 1 tuně dlouhého vlákna, podléhá ohlašovací povinnosti.
- Kvóta není restriktivní, překročení není penalizováno, ale je bez podpory.

Poznámka: Podpora pěstitelům je zahrnuta v rámci základní plochy dle Nařízení Rady č. 1251/99. (viz základní plocha). Předpokladem platby je smlouva se zpracovatelem – tj. tírnou, která má přidělenou kvótu v rámci národní kvóty.

Dopady

Zpracovatel lnu na dlouhé vlákno bude mít do marketingového roku 2005/06 nárok na podporu ve výši 4 800 Kč/t, od roku 2006/07 ve výši 6 000 Kč/t, u krátkého vlákna do roku 2006/07 ve výši 2 700 Kč/t.

Celková bilance

Len na vlákno	OBJEM PŘÍMÝCH PLATEB V MIL. EUR/MIL. KČ		
	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Dlouhé vlákno – 1 923 t	0,308	0,308	0,308
Krátké vlákno – 2 866 t	0,258	0,258	0,258
Celkem mil. EUR	0,566	0,566	0,566
Celkem mil. KČ	16,966	16,966	16,966

3. Osiva

Podpora producentům

(Nařízení Rady č. 2358/71 o společné organizaci trhu s osivou)

- Platba je stanovena pro výrobce osiva – pěstitele na 100 kg certifikovaného osiva některých druhů, pro ČR aktuální len, konopí, trávy a leguminózy. Aktuální výše podpory pro roky 2002/03 a 2003/04 je stanovena Nařízením Rady č. 154/02.
- V komoditě osiva není zaveden systém kvót, ale celková výše podporovaného osiva je limitována referenčním obdobím 1996/97 až 2000/01 zvýšeným o 5 %. (Nařízení Rady č. 154/02).
- Jedná se o přímou platbu ve smyslu Nařízení Rady č. 1259/99, proto se na ni vztahuje model krácení 25-30-35 % s možností dorovnání +30 % z národních zdrojů.

Výše podpory u osiv lnu a konopí

Popis	100% Podpora EUR/100 kg	Podpora EU – Kč/100 kg
Len přadný	28,38	851,4
Len olejný	22,46	673,8
Konopí seté (do 0,2 % obsahu THC)	20,53	615,9

Poznámka: Podpora vypočtena při kursu 30 Kč/EUR.

Další zdroje peněz je možno najít v rámci strukturálních fondů – HRDP. Zejména jde o podporu obytových organizací, podpora investic do zemědělských hospodářství, zpracování, skladování apod. Zde je nutno být na toto dobře připraven.